

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 90 (3090)

СУБОТА, 17 травня 2003 року

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Запропоновано вжити термінових заходів

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ранкове засідання 16 травня

Народні депутати заслухали інформацію голови Комітету ВР з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Володимира Мойсика про дії, що мали місце 14 травня в Лук'янівському слідчому ізоляторі. Він поінформував, що всі члени профільного комітету одностайні: цього дня правоохоронці грубо зігнорували судове рішення. Причиною подій, що сталися в ізоляторі, на думку членів комітету, стало також і «нелюдське ставлення» до народних депутатів, зневажання елементарних правил поведінки з боку представників правоохоронних органів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Працівникам музеїв і заповідників України

Щиро вітаю вас з професійним святом — Міжнародним днем музеїв.

У всіх країнах світу, на всіх континентах відомі музейні зібрання є гордістю держав, їх духовною скарбницею.

Україна по праву пишається своїми музеями, які становлять частину культурної спадщини всього людства. Саме завдяки музейним працівникам збережено духовні цінності Української держави.

Славні й багаті традиції музейного будівництва сягають часів Київської Русі і знаменитої книгозбірні Ярослава Мудрого. Важливо згадати імена таких відомих істориків, археологів, етнографів, мистецтвознавців, як Микола Біляшівський, Данило Щербаківський, Дмитро Яворницький, Олександр Лазаревський, Іларіон і Віра Свєнціцькі, які активно працювали на ниві започаткування й розбудови музейних закладів. Розвиток цих традицій триває.

Немає сумніву, що музеї та заповідники України як культурно-освітні і науково-дослідні заклади і далі робитимуть вагомий внесок в реалізацію культурної політики держави.

Зичу вам щастя і здоров'я, нових творчих здобутків.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

АКЦІЯ «ГУ»

«Голос» допоможе стати студентом

Хмельницька філія Міжнародного університету розвитку людини «Україна» та корпункт «Голосу України» оголосили для передплатників газети спільну акцію під девізом: «Що я можу зробити для тебе, Україно». В ній можуть узяти участь усі бажаючі, та передусім випускники шкіл, котрі замислюються над наступними життєвими кроками, готуються здобути вищу освіту.

Майбутньому абітурієнтові потрібно написати твір про одну з найактуальніших і найближчих для нього проблем сьогодення, у розв'язанні якої є місце і молодим людям. Це може бути розповідь про пізнання історії, культури українського народу, підтримку рідної мови, національних традицій, про конкретні кроки щодо вирішення наших щоденних клопотів — допомога ветеранам, підтримка знедолених, боротьба із наркоманією тощо. Тематика не обмежена. Автори п'ятьох кращих робіт, які розглянуть викладачі університету разом із журналістами, зможуть стати студентами вузу за спеціальністю «Журналістика» без вступних іспитів.

Твори разом із квитанцією про передплату газети на друге півріччя треба надіслати за адресою: м. Хмельницький, вул. Володимирська, 49, корпункт газети «Голос України» із поміткою «Акція». Неодмінно вкажіть свою повну адресу, прізвище, ім'я, по батькові, освіту, телефон.

Успіхів вам, молоді та зацікавлені!

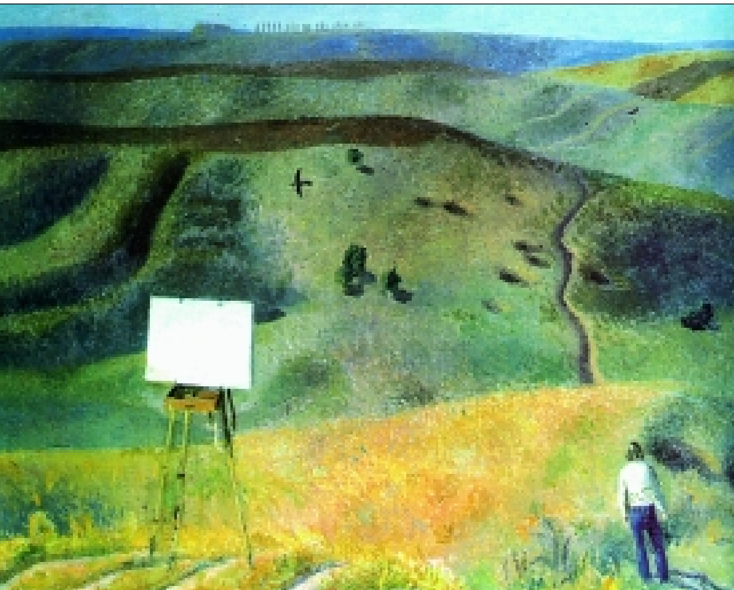
Чекаємо ваших листів.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Яблонська Тетяна Нилівна

нар. 1917 р.

Тиша.
1975 р.
Полотно, олія.
Державний музей українського образотворчого мистецтва.

ПОЕЗІЯ ГОНЧАРСТВА

ЗАВТРА — МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МУЗЕЇВ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Справа глина? О, ні, панове, у глиняного мистецтва справа йде зовсім непогано! В Опішні, що на Полтавщині, є Національний музей-заповідник українського гончарства, заснований 1986 року. Згодом на його базі було створено науково-дослідницький і культурно-освітній заклад державного значення. Тривалий час музей мав лише дві кімнати на Опішнянському заводі «Художній керамік». Але врешті знайшлося для культурного осередку більше приміщення, яке до ладу мусили доводити музейні працівники. Нині в Опішні сформувався багатофункціональний науково-просвітницький комплекс: Центр досліджень українського гончарства, Центр спеціальних методів дослідження кераміки, архів українського гончарства, аудіовізуальний фонд тощо.

Є в заповіднику і найбільша в Україні бібліотека з проблем українського та світового гончарства. А у видавництві «Українське народознавство» (також один з підрозділів музейного комплексу) вийшли друком майже десять книжок з української етнографії.

(Закінчення на 3-й стор.).

ДНІ «ГУ» НА ПОЛТАВЩИНІ

У дорогу — до друзів

Уже традиційно у травні шляхи-дороги журналістів нашої газети ведуть на Полтавщину — до своїх давніх і нових друзів-передплатників. І, як завжди, програма перебування в регіоні дуже і дуже насичена. За три дні (19, 20, 21 травня) ми плануємо зустрітися з читачами «Голосу України» в Лубенському і Глобинському районах, а також у містах Полтаві та Кременчуці, зокрема, зі студентами та викладачами Полтавського державного педагогічного університету, трудовими колективами концерну «Крюківський вагонозавод», ВАТ «Кременчуцький колісний завод», «Кредмаш», жителями Градизька, Святилівки, Броварок, Бугаївки, Пронозівки. У понеділок, 19 травня, виїзна бригада голосоукраїнців із 17-ї до 19-ї години проведе прямий телерадіоефір на каналах обласної державної телерадіокомпанії «Лтава», поведе діалог з керівництвом області з проблем і шляхів розвитку регіону й ролі у цьому процесі парламентської газети.

Отож пишіть, телефонуйте і заходьте у Полтаві та в Києві до «Голосу України».

■ Сьогодні в Мукачевому відкривається IV Міжнародний фестиваль етнічних театрів України та Єврорегіону. Окрім Закарпатського угорського драмтеатру з Берегового, циганського муздрамтеатру «Романс» із Києва, Білоруського державного театру драми і музики, участь у фестивалі вперше візьмуть Кримськотатарський академічний муздрамтеатр, Національний театр імені М. Заньковецької зі Львова, Тернопільський муздрамтеатр, єврейський музичний театр з Одеси та муздрамтеатр із Братислави.

Фестивальні вистави відбуватимуться на кількох сценах міста над Латорицею й започаткують цикл культурно-мистецьких заходів, що присвячені Дню Мукачевого. Триватимуть вони до 25 травня, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

■ У середу в приміщенні сільської ради села Орлівки Куликівського району вчинив акт самоспалення головний лікар Орлівської дільничної лікарні Владислав Цуприк. У такий спосіб він виявив протест у зв'язку з невиплатою заробленого працівникам лікарні за останні два місяці у сумі 12500 гривень. Нині потерпілий з опіками 3—4 ступеня перебуває в реанімаційному відділенні обласної лікарні, **повідомляє наш власний кореспондент у Чернігівській області Сергій ПАВЛЕНКО**. **Про подробиці конфлікту читайте в наступних номерах газети.**

У НОМЕР

Легка хода — здорові ноги

Виробництво жіночого профілактичного взуття для запобігання плоскостопості ніг освоєно на Вінницькій взуттєвій фабриці. Виготовляють його за спеціальною технологією, розробленою спільно з ученими місцевого медичного університету імені Пирогова та лікарями-практиками. Босоніжки, пошиті із бавовняної тканини, мають полегшену підошву, а також профілактичні устілки.

Профілактичне взуття, стверджує директор підприємства Іван Закацела, під час ходьби виконує функції тренажера м'язів, запобігаючи розвитку плоскостопості або усуваючи її, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Самі лише заклики не допоможуть

Сьогодні завершується візит в Україну Президента Бундестагу Німеччини Вольфганга Тірзе. Останніми днями високий гість перебуває в Криму. А напередодні в Києві, виступаючи перед студентами Києво-Могилянської академії з промовою «Від радянського комунізму — до парламентської демократії: внесок громадянського суспільства», пан Тірзе наголосив: «Загроза того, що вже розпочатий рух на шляху до демократії у державах колишнього Радянського Союзу не буде послідовно продовжений і вони опиняться у своєрідній сірій зоні, є реальною. У даному випадку «сіра зона» означає, що демократія стає позбавленою змісту оболонкою, хоча при цьому сама вона не береться під сумнів і повернення до відверто авторитарних умов не обов'язково має відбутися. Також і для України, на мою думку, ця загроза поки що не здається повністю відвернутою».

(Закінчення на 2-й стор.).

Вірусові обіцяють поставити заслін

У столиці відбулася презентація унікального діагностичного набору для виявлення вірусу атипової пневмонії.

НАН України спільно зі своїми російськими колегами-науковцями готова розпочати виробництво тест-систем, за допомогою яких наявність вірусу можна виявити протягом трьох годин.

Як повідомлялося, у світі вже зареєстровано 7699 випадків цієї тяжкої недуги. 598 із них закінчилися смертю хворих.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Половина громадян країни зовсім не мають заощаджень — дані соцопитування

ПОЛІТИКА

Понад півтори сотні законопроектів за один день

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 15 травня

Верховна Рада не змогла обрати Уповноваженого з прав людини. За нинішнього Омбудсмана Ніну Карпачову, котра одна претендувала на цю посаду, віддали голоси лише 208 народних обранців. Н. Карпачова відзначила, що за нинішньої жорсткої поляризації парламенту проходження будь-якої кандидатури з першого разу неможливе. «Питання про Уповноваженого заполітизували, хоча ця посада не є політичною», — сказала Н. Карпачова. Вона виконуватиме свої обов'язки до обрання нового омбудсмана. Профільний парламентський Комітет із питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, за словами його голови Геннадія Удовенка, повторно збиратиме депутатські підписи для висунення на посаду Уповноваженого Ніну Карпачову. Однак очікується, що в другому турі виборів омбудсмана з'являться вже й інші претенденти на цю посаду.

Потім Верховна Рада продемонструвала, що вона таки вміє злагоджено працювати. Парламент схвалив за основу урядовий проект змін до закону про Державний бюджет України на 2003 рік та до деяких законів із питань оподаткування, ратифікував Європейську хартію регіональних мов або мов меншин, чим виконав іще одне зобов'язання нашої держави перед Радою Європи. Згідно зі схваленим законом, положення хартії застосовуватимуться до мов таких національних меншин України: білоруської, болгарської, гагаузької, грецької, єврейської, кримськотатарської, молдавської, німецької, польської, російської, румунської, словацької та угорської. Парламент також прийняв зміни до закону про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту, яким розширив перелік осіб, які належать до інвалідів війни. Зокрема, до категорії інвалідів війни, згідно зі схваленим законом, зараховано військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів МВС та КДБ колишнього СРСР, МВС України та СБУ, а також інших військових формувань, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії чи захворювання, отриманих під час виконання службових обов'язків, а також неповнолітніх в'язнів фашистських концтаборів. Закон також передбачає надати статус інвалідів війни учасникам бойових дій під час Великої Вітчизняної війни, які стали інвалідами внаслідок загального захворювання. Нагадаємо, що цей закон, як і решта, що схвалено парламентом, набере чинності після його підписання Президентом України.

Сесія також схвалила постанови про стан і перспективи депресивних районів, міст і селищ України, за підсумками парламентських слухань про стан підготовки України до вступу до СОТ, про фінанси і банківську діяльність, про досвід подолання наслідків чорнобильської катастрофи та інші. Загалом у день прийняття рішень було розглянуто 164 законопроекти, з яких 34 прийнято в цілому.

Юліана ШЕВЧУК.

Запропоновано вжити термінових заходів

Ранкове засідання 16 травня

(Початок на 1-й стор.).

Комітет запропонував Верховній Раді взяти до відома інформацію Генерального прокурора України Святослава Піскуна, який був присутній на засіданні комітету, рекомендувати Генеральному прокурору вжити термінових заходів до виконання судового рішення стосовно осіб, які утримувалися під вартою. А також доручити йому негайно перевірити причини невиконання зазначеного судового рішення і факту побиття народних депутатів та поінформувати Верховну Раду до 20 травня.

Під час обговорення цієї інформації Юрій Кармазін назвав дії правоохоронців антиконституційними і додав, що так права народних депутатів і право в Україні не захищають.

Сергій Гмиря (фракція КПУ) наголосив, що безглуздо жалітися «Генеральному прокурору на Генерального прокурора», і треба в такому разі звертатися до Президента.

Лідер «бютівців» Юлія Тимошенко зазначила, що після скандалу в ізоляторі можна стверджувати про системні політичні репресії. На її думку, якщо народний депутат не може знайти правди, то прості люди ніколи її не знайдуть. Оскільки вони позбавлені можливості захищати свої права.

Парламентарії вирішили доопрацювати постанову профільного комітету з урахуванням пропозицій та зауважень і найближчим часом прийняти відповідне рішення.

Далі народні депутати заслухали звіт голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Бориса Холода за 2002 рік. Борис Іванович був як ніколи стриманий і небагатослівний. Зокрема, він розповів про зміни, які сприяли поліпшенню роботи Нацради. А саме: про призначення всіх членів ради, вибори заступників голови, підготовку пропозицій зі створення парламентського каналу, активну співпрацю із профільним комітетом. Серед досягнень Борис Холод назвав і збільшення кількості каналів майже до 900. Голова Нацради відкинув деякі закиди народних депутатів стосовно «лобіювання якихось окремих питань». Відповідаючи на запитання, він поінформував, що найближчим часом буде оголошено конкурс на тематичне мовлення в регіонах.

Співдоповідач, голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Микола Томенко зазначив, що в останні місяці Нацрада почала активно працювати, і «є розуміння» між її членами, але треба ще багато чого зробити для удосконалення її роботи. Бо, на переконання голови профільного комітету, органи, які відповідають за інформаційну безпеку, належно не виконують своїх повноважень.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Американці опитають свідків

Посол США в Україні Карлос Паскуаль підтвердив, що ім'я Президента України Леоніда Кучми справді значиться у списку свідків для дачі показань під присягою у справі екс-прем'єра Павла Лазаренка. Цей список подав суду захист екс-прем'єра. В інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» К. Паскуаль нагадав, що процес над П. Лазаренком заплановано в США на серпень. «США й Україна зацікавлені в тому, щоб він відповів перед законом. Для того щоб це було можливо, треба отримати показання свідків», — сказав він.

Посол уточнив, що списки осіб, яких запрошено для дачі показань, на розгляд судді подали і сторона уряду, і сторона захисту. «Ці списки фактично уже опубліковано. Я можу стверджувати, що ім'я Л. Кучми не значиться у списку урядової сторони. Його ім'я значиться у списку, що його надав захист», — підкреслив К. Паскуаль.

У посольстві США агентству повідомили, що група американських фахівців, які проводитимуть опитування осіб, зазначених у двох списках, прибуде в Україну на початку наступного тижня.

Розгляд справи П. Лазаренка заплановано на серпень у американському окружному суді Сан-Франциско за звинуваченнями у відмиванні 114 мільйонів доларів у США. Лазаренко — перша іноземна посадова особа високого рангу, яку судитимуть у США відтоді, як панамського диктатора Мануеля Нор'єгу було засуджено за звинуваченням у використанні наркотичних речовин 1992 року, нагадує газета.

Учасникам VI літньої Універсіади України 2003 року

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас з відкриттям головних студентських стартів 2003 року — VI Універсіади України.

Спортивні нагороди минулих років свідчать, що наша держава має славні спортивні традиції, які сягають своїм корінням давньої історії українського народу.

Найсвітліші сподівання ми пов'язуємо сьогодні з молодим поколінням. Саме молоді, і передусім тим, хто становить нині українське студентство, з часом належить посісти провідні позиції в управлінні державою, розвитку економіки і культури. Фізична культура і спорт відіграють важливу роль у вихованні фізично довершеної, морально стійкої та духовно багатої людини. Гордістю нашої країни стали Яна Клочкова, Тамара Єрофеєва, Олег Лисогор, Ігор Червинський, Сергій Лебідь, Вікторія Паламар та інші спортсмени.

Тож продовжуйте славні традиції вітчизняного спорту.

Змагання Всеукраїнської Універсіади стануть доброю перевіркою сил перед виходом на Олімпійську арену. Не маю сумніву, що кращі з вас гідно представлятимуть нашу країну на Олімпійських іграх, наступних всесвітніх універсіадах, чемпіонатах світу та Європи.

Бажаю вам успішних виступів на VI Універсіаді, рекордних результатів у спортивних змаганнях студентської молоді.

Нехай ваші успіхи поєднуються з високими досягненнями у навчанні, праці.

Зичу вам щастя, добра і благополуччя, нових звершень в ім'я України.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

Самі лише заклики не допоможуть

(Початок на 1-й стор.).

Разом з тим Президент Бундестагу говорив про перспективи приєднання України до Європейського союзу. «Україна має спочатку сама виробити передумови вступу до ЄС, — заявив він. — Це означає потребу наближення до економічного розвитку союзу та до європейських стандартів правової держави. Просто заклики до вступу тут не допоможуть. Німеччина, як і інші країни, надаватиме підтримку на цьому шляху, але шлях ви повинні пройти самі». Вольфганг Тірзе також підкреслив, що для України немає альтернативи побудові громадянського суспільства. «З мого спілкування під час візиту я знаю, що дедалі більше громадян України усвідомлюють, що держава не може вирішити всі проблеми», — зауважив він.

Президент Бундестагу дав інтерв'ю «Голосу України», яке буде надруковано в одному з найближчих номерів газети.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Виплатили пенсії і знизили темпи спаду

Підбивши підсумки роботи свого кабінету за рік, кримський прем`єр Сергій Куніцин зазначив, що хоча ще не все на півострові благополучно, в органах влади досі бракує кадрового потенціалу, є перші обнадійливі результати. Вдалося виплатити зарплати і пенсії, вдвічі знизити темпи спаду виробництва, стабілізувати роботу і забезпечити перспективу економічної діяльності головних підприємств півострова.

На сьогодні зведений бюджет автономії на 50 млн. грн. більший од минулорічного. Сподіваються отримати ще 15 мільйонів від введених з першого травня двох місцевих податків. Є всі підстави успішно провести курортний сезон, зупинити спад у сільському господарстві, забезпечити стабільність на півострові, зокрема, у вирішенні національних питань.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Ближче до Угорщини, ближче до ЄС

19 травня до Києва з офіційним візитом прибуде глава парламенту Угорської Республіки Каталін Сілі. Під час цього візиту сторони планують домовитися про співробітництво на рівні комітетів і фракцій. Очевидно, під час переговорів з Головою ВР Володимиром Литвином ітиметься і про євроінтеграційну політику, яку провадять наші країни. Безперечно, йтиметься і про запровадження з 1 листопада візового режиму між нашими країнами. Крім того, Угорщина зацікавлена в налагодженні співробітництва прикордонних регіонів. Тож програма візиту передбачає і відвідання Закарпатської області.

Плановано також зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Віктором Януковичем. Окрім того, угорська парламентська делегація покладе вінок до могили Невідомого солдата і візьме участь у закладанні каменю на будівництві гіпермаркету «Либідь—Плаза».

Політреформа має стартувати на цій сесії

Питання про участь України у стабілізаційних силах в Іраку має вирішити Верховна Рада відповідно до українського законодавства. Про це, **як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна»**, заявив в інтерв'ю журналістам Президент Леонід Кучма. Він зазначив, що «весь світ не може залишити без уваги воєнну операцію в Іраку і стабілізаційні процеси, які відбуваються у цій країні».

Глава держави також заявив про необхідність попередньо схвалити на нинішній сесії парламенту проект закону про внесення змін до Конституції України, щоб політичну реформу було здійснено до президентських виборів 2004 року. «Якщо ми цього не зробимо, ніякої реформи після президентських виборів не буде», — наголосив Л. Кучма.

Процедура схвалення змін до Конституції така: законопроект після внесення до Верховної Ради повинен набрати 226 голосів депутатів для його направлення на висновок до Конституційного Суду. Після висновку КС законопроект має повернутися до ВР і набрати 300 голосів. За словами Президента, якщо окремі статті закону потребують всенародного референдуму, то цей референдум відбудеться.

СПОРТ

Олег Саленко — «сотник»!

Чудового в минулому форварда київського «Динамо» Олега Саленка, який встиг пограти за збірні України та Росії (у складі останньої разом з болгарином Христом Стоїчковим він став найкращим бомбардиром чемпіонату світу-94), занесено до реєстру символічного клубу найкращих російських бомбардирів «Клуб 100», заснованого газетою «Спорт-экспресс». У різних змаганнях Саленко забив 117 м'ячів.

Позавчора в популярному столичному спортивному барі «Планета Спорт» шеф кореспондентської мережі видання в Україні Едуард Липовецький вручив пам'ятний диплом «Клубу 100» Олегові Саленку, котрого нещодавно призначили тренером національної збірної України з пляжного футболу.

Вирішальні серії

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. Чоловіки. Плей-оф. **За перше—друге місця**. **«Азовмаш» (Маріуполь) — МБК «Одеса». 97:82, 111:108, 90:70.** Рахунок серії — 3:0. Сьогодні в Маріуполі — четвертий поєдинок. У разі успіху господарі стануть чемпіонами. **За третє-четверте місця. БК «Київ» — МБК «Миколаїв». 90:68, 83:70, 67:74.** Рахунок серії — 2:1. Сьогодні суперники зустрінуться у столиці.

В. Б.

ФОТОФАКТ

Цього тижня влучний удар Андрія Шевченка у ворота «Інтера» вивів «Мілан» до фіналу Ліги чемпіонів.

Фото із сайту UEFA.

На знімку: Андрія Шевченка бурхливо вітає партнер по команді Алесандро Неста.

Ілюзія багатства на тлі часткової недостатності

ДУМКИ ОПІСЛЯ

Майже шістсот підприємств із 10 країн близького зарубіжжя і не менш як півтисячі українських виробників мали за чотири дні переконати всіх, у тому числі самих себе, що бар'єри на шляху торгового співробітництва не вічні. Бо створювали їх, за словами нашого Прем'єр-міністра, який відкрив міждержавну виставку-ярмарок промислових технологій, засобів виробництва, товарів та послуг країн Співдружності, штучно. Скажу одразу: мене особисто не переконали.

В оголошений організаторами виставки український день мали бути презентовані зразки вітчизняної продукції та ноу-хау підприємств Житомирської, Волинської, Сумської та інших областей, але пістрява експозиція (від авторучок до літаків) породжувала ілюзію складських приміщень велетенського супермаркету, де завжди чогось не вистачає.

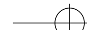
У російському павільйоні не встигли обладнати експозицію до моменту офіційного відкриття виставки, та й не дуже цим переймалися. Віктора Януковича та керівників делегацій країн СНД повели одразу в павільйон Молдови, де розповіли, які двигуни чіпляють на малопотужні трактори та які коньячні вироби нині виготовляють. Побачене там аж ніяк не могло посіяти сумніви у правильності урядових пропозицій підняти в Україні акцизи на тютюн і алкоголь. А тим паче змусити поцікавитися причинами зростання на ринку контрабандного цукру з Молдови.

Супроводжуючи Віктора Януковича, Міністр палива та енергетики України Сергій Єрмілов, схоже, нудьгував. Рекламні буклети РАТ «ЄЕС Росії» його не цікавили, а може, думками вже був на україно-російських переговорах енергетичних відомств. Тим часом навіть у російських буклетах було чимало повчального. Скажімо, назви департаментів Мінпромполітики, науки та технологій РФ приведено до спільного знаменника — інноваційної політики. Мимоволі подумалося: в Україні брати участь у попередньому розслідуванні причин і наслідків антидемпінгових, компенсаційних заходів, як правило, нікому, а росіяни переклали це на плечі департаментів промислової та інноваційної політики в металургії, машинобудуванні та інших галузях. От і виходить, що вони захищають свого виробника з допомогою математично виважених розрахунків, а ми свого — на пальцях (згадайте хоча б трубні квоти). І на цьому втрачаємо десятки мільйонів доларів, які так потрібні для оновлення основних фондів підприємств і втілення в життя передових технологій. Зазначте, зовсім не випадково найпомітнішим гідом в російському павільйоні був представник департаменту інновацій та комерціалізації технологій, тобто відомства, яке сприяє розвитку науково-технічної сфери, завдяки пайовому (бюджетному та венчурному) фінансуванню найперспективніших проектів. До цього ще один штрих: росіяни оголошують відкриті конкурси за право одержати держзамовлення на здійснення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, самі назви яких не потребують коментарів: «Наука—технологія—виробництво—ринок», «Наука—інновації—інвестиції» тощо. А наша інженерно-наукова еліта поки що здебільшого торгує на речових ринках країни радіо- та телеапаратурою. Галузеві науково-дослідні інститути неспроможні не те що рухатися вперед, а навіть вчасно сплачувати заробітну плату й утримувати власним коштом своїх пенсіонерів.

Авжеж, російський капітал, основні фонди підприємств, бюджетні можливості — не рівня нашим, нам би з боргів виборсатися. Росія також має державний борг, зате обслуговує його набагато професійніше за наше Міністерство фінансів. На тижні Рахункова палата дійшла висновку, що планування витрат цим відомством «здійснювалося торік без відповідних планових розрахунків і обгрунтувань, що призвело до безпідставного завищення цих бюджетних призначень». Звідси й фактичні витрати на обслуговування державного боргу виявилися удвічі (на 2,3 мільярда гривень!) менші, ніж просив департамент державного боргу. З кредиторами розрахувалися чесно, і заощадили на цьому добрих півмільярда гривень — у пріснопам'ятному колгоспі рахували не гірше. Міністерство фінансів мало змогу погасити річну заборгованість завчасу, але цим не скористалося. Зате 41 мільйон гривень витратило на оплату сервісних угод із суб'єктами господарювання за операціями, пов'язаними з управлінням держборгу. Цікаво, що кошторис таких витрат затвердили за два місяці до кінця бюджетного року — у тому-таки колгоспі такого не допустили б!

Шкода, наші чиновники рідко відвідують такі виставки-ярмарки, яку влаштували на тижні в Експоцентрі. Може, коли відчули б, з якою байдужою пихатістю дехто ставиться до їхньої бездіяльності, то менше спиралися б на результат, а більше — на його причини і наслідки. Заступник міністра промисловості, науки і технологій РФ Михайло Личагін повідомив на прес-конференції, що Росія в майбутньому єдиному економічному просторі залишає за собою право регулювати грошові потоки і законодавства країн—учасниць Співдружності. Як у колгоспі, з'ясовується, можна «підбивати бабки» і на міждержавному рівні.

Сергій ВЛАД.

Повернення Пієти

ЗНАХІДКИ

Статую Пієти проекту Карла Пеккері, яка за Австрії прикрашала Центральний майдан Чернівців, знайдено під час будівництва депозитарію у приміщенні філії «Укрсоцбанку». На час встановлення велична статуя Богоматері, зроблена зі спеціально привезеного з Італії каррарського мармуру, коштувала п'ять тисяч флоринів (на той час річна зарплата професора становила 200—300 флоринів).

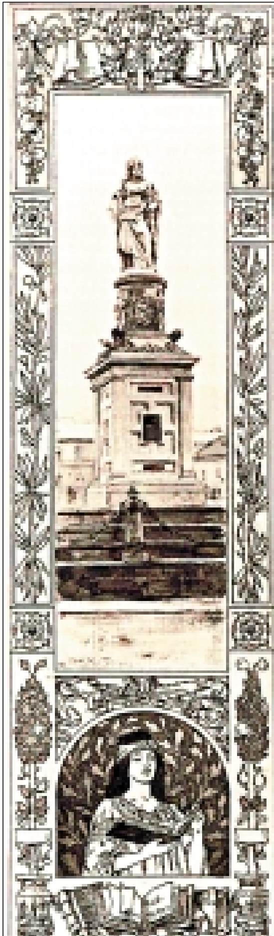
У 1919 році румунська окупаційна влада демонтувала монумент і встановила на його місці скульптурну композицію «Unirea» (Возз'єднання). У 1940-му більшовики замінили пам'ятник румунській величі на фанерну стелу, прикрашену червоною зіркою. Пізніше місце Богоматері зайняв бронзовий Йосиф Сталін, а згодом — Володимир Ленін. У 1991-му пам'ятник вождю світового пролетаріату було знесено. Тепер там порожня клумба, яка нібито чекає на повернення Богоматері.

Повернення Пієти на Центральний майдан буковинці розцінюють як торжество історичної справедливості. Тим часом деякі фахівці стверджують, що знайдена статуя не Пієта, а схожа на неї скульптурна композиція «Аустрія», зведена на нинішньому Соборному майдані Чернівців на честь 100-річчя приєднання Буковини до Австрії Габсбургів. Річ у тім, що знахідка дісталася чернівчанам без голови та рук, що не дає змоги провести повну ідентифікацію. А за словами кандидата історичних наук Ігоря Чеховського, голова скульптури зберігається у якійсь приватній колекції. Тривають пошуки втрачених елементів монумента.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

На знімках: знайдена скульптура; Пієта на Рінгплац (австрійська поштівка).

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ПОЛТАВЩИНІ

Поезія гончарства

(Початок на 1-й стор.).

Реалізовано прекрасні видавничі проекти: чотири видання Національного культурологічного щорічника «Українське гончарство»; книжки Володимира Качкана «Жива глина: мандрівка в минуле та сьогоднішнє Опішного», Юрія Лащука «Покутська кераміка».

У фондових колекціях музею-заповідника представлено здобутки гончарних осередків України з найдавніших часів до наших днів. Там зібрано унікальні зразки глиняної іграшки, формується колекція зарубіжного гончарства. А на подвір'ї музею розміщена дивовижна галерея монументальної скульптури великих і малих форм.

Неабиякий інтерес викликає й заповідна зона — городище скіфського часу «Кардашів вал» (V—III століття до н. е.), слов'янське городище Роменської культури (VI—VIII століття), середньовічне козацьке містечко.

А щоб українськими майстрами пишалися наші нащадки через багато століть, в Опішні є спеціалізована художня школа-інтернат «Колегіум мистецтв». Там, окрім загальноосвітніх предметів, діти вивчають живопис, музику, хореографію, основи художнього ремесла, історію декоративно-ужиткового мистецтва, гончарство.

Світлана ЧЕРНОВА,
співробітник інформаційної служби Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішні.

Капітоня найкращий

З двома престижними нагородами повернулися зі столиці журналісти обласної державної телерадіокомпанії «Лтава». На Всеукраїнському телевізійному конкурсі дитячого і молодіжного кіно й телебачення «Золоте курча» полтавські «Шкідні новини» та «Капітоня і компанія» вибороли цілковиту перемогу в своїх номінаціях. На думку генерального директора «Лтави», заслуженого журналіста України Миколи Ляпаненка, унікальність цих програм саме в тому, що їх не менш як на 50 відсотків створюють саме діти, а дорослі завжди прислухаються і зважають на думки юних «колег». Це дає впевненість, що і надалі матимуть високий рейтинг у вітчизняному телепросторі.

Григорій ГРИНЬ.

Поліно оживає в образах

МАЙСТЕРНЯ

Фото автора.

Ніби потрапив у музей, а не до приватної оселі Володимира Присяжного із Деражні. Майстерність різьбяра досягла справжньої віртуозності: об'ємні ікони, герої національного фольклору, мультиплікаційні персонажі, химерні витвори — все з дерева. У майстерні нічого особливого: звичайний верстак, набір стамесок, а поряд уже готові фігурки шахів.

— Нині замовляють екзотику, — посміхнувся Володимир. — Нещодавно по Інтернету отримав замовлення: ворон, який грає в більярд. Ескіз клієнту сподобався, а я так захопився, що навіть здивувався тому, що вдалося вирізьбити.

Чи то так дерево благодатно впливає? Я зустрів щасливу родину. Дружина Наталя — перший цінитель. У маленьких трісках донечки Вікторія і Ліля знаходять асоціації —це допомагає батькові віднайти рішення у складній творчій роботі.

Сергій ГУБЕНКО.

Хмельницька область.

На знімку: в руках Володимира Присяжного стамеска творить дива.

ВИРОБНИЦТВО

Металурги розширюють ринок збуту

ВАТ «Дніпроспецсталь» уклало договори на постачання сталі з найбільшими в Україні виробниками труб — ПКП «Ювіс» та НВІГ «Інтерпайп». Як повідомило джерело в керівництві підприємства, «Ювіс» зацікавлений у постачанні нержавіючої сталі, «Інтерпайп» закуповуватиме конструкційні леговані марки сталі. Обсяги закупівель не розголошують.

«Дніпроспецсталь» — лідер СНД з випуску металопродукції з нержавіючих, інструментальних, швидкоріжучих, підшипникових, легованих конструкційних марок сталі, а також жаростійких сплавів на основі нікелю. Як відзначають експерти, після придбання контрольного пакета акцій підприємства компанією «Баринг Схід Кепітел Партнерз», що входить до міжнародної інвестиційної групи ING, «Дніпроспецсталь» розпочала агресивнішу маркетингову політику на внутрішньому ринку. В квітні 2003 року «Дніпроспецсталь» збільшила березневі показники збуту продукції з сталі — на 9,3, прокату — на 11,8 відсотка.

А нагорода — три врожаї з одного городу

ВЕСНЯНІ КЛОПОТИ

— Нічого особливого, — усміхаючись, викладає городні таємниці вчителька української мови із села Бузьке Вознесенського району Миколаївської області Софія Домуш **(на знімку ліворуч)**. — Сіємо по картоплі редиску. Зібрали редиску — за два-три тижні буде молода картопля. А як викопаємо — посадимо на те місце баклажани або перець. Виходить, з городу за сезон знімаємо три врожаї.

Теоретично — просто. А насправді процес затратний і трудомісткий. У Домушів 60 соток городу. Тому багато які операції, чи то сапання картоплі, чи то добування бульби із землі або збирання синеньких, потребують додаткових робочих рук.

— Самі ради не дамо, — продовжує глава родини, пенсіонер Володимир Домуш, — а дітям за роботою нема коли. Привозимо трьох—чотирьох працівників із сусіднього села, а дехто закликає на збирання і по 20—30, кому скільки треба. На редисці платимо по десять гривень за день. І годуємо від душі, щоб і наступного разу до нас прибули...

Ринок збуту вирощеної сільгосппродукції — тут-таки, в селі. Редиску бусиками і легковиками з причепами забирають перекупники з Вінницької, Житомирської, Черкаської, Київської та інших областей. Від заїжджих оптовиків відбою нема: вранці замовляють потрібну кількість, а увечері машини вже розвозять бузьку редиску по базарах країни. Ціна, що склалася на неї нинішнього сезону, господарів урожаю радує. За кілограм дають 80—90 копійок (з такого, як у Домушів, городу можна зібрати тонн п'ять—шість). Цього року зима затягнулася, і редиску сіяли аж наприкінці березня. А ото було позаминулого року! Сіяли на початку лютого, а врожай видався щедрим. Тільки тоді за кіло можна було взяти хіба двадцять, а то й десять копійок.

До речі, в селі з огляду на це розгортається здорова конкуренція. Найбільші дивіденди мають на тих обійстях, де встигли виростити редиску до Великодня. За кілограм можна було тоді взяти і по п'ять гривень. Хоча легких грошей не буває. Такий ранній урожай визрів у господарів, котрі ставили каркаси й натягували зверху поліетиленову плівку. А вирощена, як тут кажуть, «під памперсом», по-лінивому (під плівкою, що пропускає воду), і коштує дешевше, і визріває пізніше. А пізня, з відкритого грунту, піде по 30 копійок. Втім, всяке трапляється: інколи прогорають господарі врожаю, інколи заїжджі перекупники — бізнес це бізнес.

А люд у Бузькому живе переважно працьовитий. Вміють газдувати, вміють і веселитися. Головний агроном ВАТ «Зелений Гай» Микола Бебкевич каже, що це одне з небагатьох сіл, де поки що збереглася традиція запрошувати на весілля до чотирьохсот осіб, і гуляють його, як і годиться, три дні.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Миколаївська область.

Фото Володимира АНДРІЄВСЬКОГО.

АНОМАЛІЇ

Випадкові закономірності чи закономірні випадковості?

Часто, стежачи за карколомними перипетіями сюжету чергового бойовика, ловимо себе на думці, що автори з кількістю збігів вочевидь передали куті меду. Неймовірно, вигукуємо ми, у житті так не буває! Хоча це твердження цілком можна спростувати.

30 травня 1867 року в Турині день шлюбу принцеси Марії дель Поццо делла Чистерна і Амадео, герцога д'Аости, сина короля Італії, був потьмарений низкою таких пригод: придворна дама, що відала гардеробом принцеси, повісилася; воротар палацу перерізав собі горлянку; церемоніймейстер, що очолював весільний похід, зазнав сонячного удару; колеса весільного потяга задавили начальника станції; радник короля упав з коня й розбився; свідок нареченого застрелився. Чи варто говорити, що молодята жили не надто щасливо?

1898 року письменник Морган Робертсон у романі «Марнота» описав загибель велетенського пароплава «Титан» після зіткнення з айсбергом у першому своєму рейсі... А 1912-го, 14 років потому, Велика Британія спустила на воду теплохід «Титанік», і у багажі одного з пасажирів виявилася книжка «Марнота» про загибель «Титана». Все написане у книжці втілилося в життя, збіглися буквально всі деталі катастрофи... Книга з докладним описом загибелі корабля потонула разом із ним. А ще через 27 років, 1939-го, у тому само районі Атлантики, де затонув «Титанік», вночі плив інший корабель — «Титаніан». Послухавшись інтуїції, вахтовий офіцер раптом дав команду «стоп-машина». Коли судно зупинилося, з темряви з'явився велетенський айсберг і завдав по корпусу судна сильного, хоча й не смертельного удару...

Більшість збігів, на щастя, не мають таких трагічних наслідків, що, проте, не робить їх менш вражаючими. Дуже цікава «рибна історія», що сталася протягом дня з відомим психологом Карлом Юнгом. Почалося з того, що на обід йому подали рибу. Сидячи за столом, він побачив рибний фургон, який проїздив повз. Потім його друг і співтрапезник за обідом раптом завів розмову про звичай «робити квітневі риби» (так називають першоквітневі розіграші). Невдовзі до Юнга прийшов колишній пацієнт і приніс на знак подяки картину, на якій було зображено велику рибу. Згодом з'явилася дама, котра попрохала лікаря розтлумачити її сон, в якому фігурувала вона сама у вигляді русалки, а за нею плила зграйка риб. А коли вражений Юнг пішов погуляти до озера, щоб спокійно обміркувати всю низку дивних подій, то... послизнувся на викинутій на берег рибці.

За кілька днів до висадки союзних військ у Нормандії 6 червня 1944 року в газеті «Дейлі Телеграф» було надруковано кросворд, який наробив переполоху в усіх спецслужбах Сполучених Штатів Америки і Великої Британії. Річ у тім, що він містив чимало строго засекречених кодових позначень плацдармів і планованих воєнних акцій («Омаха, «Юта», «Малбері», «Нептун» тощо). Була в ньому й назва цілої операції — «Оверлорд». Розслідування не виявило витоку інформації. Укладачем кросворду виявився шкільний учитель, який був вражений не менш за контррозвідників.

1973 року на Бермудах таксі збило двох братів, які їхали дорогою з порушенням правил. Удар був несильний, брати одужали, але урок не пішов їм на користь. Рівно за два роки на тій самій вулиці, на тому самому мопеді вони знову потрапили під таксі. Поліція встановила, що в обох випадках у таксі був той самий пасажир, але цілковито відкинула версію умисного наїзду.

1976 року дорожні поліцейські Рима зафіксували свого роду рекорд. У транспортні пригоди в той само день і практично водночас потрапили одразу семеро чоловіків з однаковими іменами і прізвищами. Усіх везунчиків, котрі дивом уникнули загибелі, звали Джакомо Феліче (у перекладі з італійської — Щасливий).

1975 року в Детройті (США) маленька дитина впала з вікна 14-го поверху просто на голову містера Джозефа Фіглока. Точнісінько рік потому цього пана знову понесло точнісінько на те саме місце. На голову йому знову «спікірувала» та сама дитина. Хоча за рік маленький непосида неабияк набрав ваги, і цього разу все скінчилося гаразд.

1997 року відома радянська фігуристка Ірина Родніна приїхала разом зі знайомим до Лос-Анджелеса і, проминаючи кафе, почала пригадувати: «Отут колись ми з першим спортивним партнером Улановим вперше зайшли в кафе за власні гроші. Он за тим столиком...» Яке ж було її здивування, коли за цим столиком вона побачила самого Уланова; з'ясувалося, він також привів сюди знайому показати місце, де він уперше сидів у кафе «з самою Родніною»!

А в одному із супермаркетів англійського графства Чешир от уже протягом п'яти років кояться незрозумілі дива. Тільки-

но за касу номер 15 сідає касирка, як за кілька тижнів вона стає вагітною. Повторюється все з дивовижною сталістю. Результат — 24 вагітні, 30 народжених дітей. Після кількох контрольних досліджень, які закінчилися «вдало», наукових висновків не було. Але серед жінок, які потерпають від безпліддя, з'явилися бажаючі працювати касирками.

Провидіння інколи підкидає і своєрідні каламбури з іменами. Всі капітани й боцмани російського бойового корабля «Летучий» завжди мали «літальні» прізвища: Воробйов, Лебедєв тощо. У їдальні м. Борщів (Тернопільська область) працювали кухарі Каша, Борщов і Лапшина, до того ж остання приїхала туди з міста Кашина (Калінінська обл.). У лондонському районі Грінбері Хілл за убивство сера Едмундбері було повішено трьох злочинців, прізвища яких були Грін, Бері і Хілл. Газета «Уіклі ньюс» від 15 травня 1976 року повідомила, що акушер Триплетт (англійською — «Потрійний») уже втретє прийняв трійню! З 1955 року преса періодично повідомляє про мешканця Вермонта Ватермана (англійською — «Водяний»), будинок якого протягом багатьох років, попри всі зусилля сантехніків, щороку підтоплюється.

Кожен із наведених фактів по-своєму неймовірний. Пауль Кеммерер, який протягом 20 років вивчав такі феномени, 1919 року дійшов висновку, що збіги й дивні послідовності «всюдисущі й нескінченні в житті, природі й космосі». Кому потрібна ця складна, заплутана, незбагненна гра? Богові, всесвітньому розумові, звичайній випадковості чи нашій власній уяві? Цілком імовірно, що у світі немає нічого випадкового, є закономірності зрозумілі і закономірності незрозумілі...

Олег ДЕНИСОВ.

ГЛОБУС

Золоті ворота продали. А в нас не запитали

Хочете побачити Золоті ворота церкви Різдва Христового Києво-Печерської лаври? Хотілося б порадити шукати їх саме в цій церкві. Це логічно. Але будівники першої у світі соціалістичної держави керувалися іншою логікою. І платою за Дніпрогес, Магнітку, сталінградський трактор, ростовський комбайн часто ставали унікальні витвори мистецтва. Сьогодні Царськими Золотими і Срібними воротами (а точніше, вівтарними перегородками з лаврських храмів) можуть милуватися лише відвідувачі лондонського музею Сомерсет-хаус. У ньому побувала і делегація ВР України під час квітневого візиту глави парламенту Володимира Литвина до Великої Британії. Як ці унікальні речі опинилися в Лондоні? З таким запитанням «ГУ» звернувся до народного депутата академіка Національної академії наук ***ПЕТРА ТОЛОЧКА.***

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

— На жаль, потрапили ворота на Захід легально. Їх не вкрали, не вивезли підпільно. Їх просто продали в 20-х роках, коли молода країна збирала кошти на індустріалізацію. Малоосвічені, малограмотні будівники радянської держави продавали історичне золото (іноді переплавлене), раритетні речі: потири, Євангелія, оклади, унікальні вироби найвідоміших київських майстрів. І не тільки київських. Думаю, в цей час було продано і ворота. Їх зроблено з дерева. Одні — позолочено, другі — посріблено.

— І скільки на них заробили?

— Не знаю, за скільки їх було продано і як їх придбав колекціонер (нині це частина приватної колекції Артура Гілберта. — **Авт.**). Навряд чи ціна була реальна. Бо насправді ціни їм немає. І річ не в золоті. Ви ж бачили, з якою майстерністю їх зроблено. До того ж вони авторські (на одному з медальйонів вказано, що це — робота майстра Григорія Чижевського, 1784 рік. — **Авт.**).

— У каталозі музею зазначено, що ворота — дар Лаврі від імператриці Катерини...

— Думаю, це неправда. Просто коли майстер робив ворота, то мусив перерахувати всіх наявних на той час монархів: Катерину, Павла, ще там когось. Я вважаю, що їх зроблено в Києві.

— Петре Петровичу, чи є можливість повернути їх у Лавру?

— На жаль, заявити претензії на них ми не можемо. Купівля-продаж були легальні. Є відповідний документ. Можливо, ми підемо іншим шляхом. Спочатку організуємо виставку цих Царських воріт у Києві. Натомість пошлемо у Британію (як заставу) іншу виставку, приміром, скіфського золота. А тим часом розпочнемо переговори. З послом України у Великій Британії Ігорем Мітюковим ми обговорили такий план. Запросимо до Лаври нинішнього власника воріт. Сьогодні це представник родини Ротшильдів. Покажемо місце, де вони стояли раніше. Спробуємо зіграти на сантиментах. Можливо, домовимося про якийсь «бартер». Хоча не знаю, що ми могли б запропонувати на заміну...

Зрештою, я не прихильник повернення всього українського, що є за кордоном. Хай воно буде в музеях світу і нехай світ знає, що є така Україна...

— Але часто під нашими музейними експонатами написано, що вони з Росії.

— От і я весь час про це кажу. Не обов'язково все повертати. Але обов'язково розробити каталоги, паспортизувати наші експонати, зробити відповідні звернення до музеїв. Щоб на етикетках було написано: така-то річ, такий-то майстер, Україна. Це важливо.

Але продовжу. В цьому конкретному випадку я хотів би, щоб ворота повернулися до Лаври, на своє місце. Бо це справді унікальні речі. Вони майже ровесники самих храмів. Можливо, ми говоритимемо про це з британським спікером, коли він приїде до Києва.

— А чи є прецедент, коли Британія добровільно повертала шедеври до тих країн, з яких їх було вивезено?

— Я не чув. До речі, у Великій Британії багато інших наших речей. Є частина давньоруського скарбу, знайденого в Києві на початку XIX століття. Нині тут мешкає колишня співробітниця Музею історії Києва Людмила Пекарська. Вона зробила опис наших експонатів. Отож половина так званої Мартинівської колекції (VI—VII століття) — в нас, половина — в Лондоні. Колекція з'єдналася тільки на виставці, що проходила в Шлезвігу (ФРН). А потім знову роз'їхалася. Як її з'єднати? У нас кажуть, цьому немає ради. Та повторюю: я не прихильник того, щоб повертати з-за кордону все українське. Але є речі унікальні. Якщо говорити про цей скарб, то будемо відверті. У нас такі ще є. А от таких Царських воріт більше у світі нема.

— А чи багато було вивезено з Лаври?

— Авжеж. Я знайомився із документацією 20-х років. І пізніше, разом з німцями, дуже багато опинилося за кордоном. Чимало наших ікон, археологічних знахідок у Віденському історичному музеї. Є просто розкішні речі у музеях Москви, Петербурга, Вашингтона. Але ми не унікальні в цьому. Обкрадено Єгипет, Грецію... В музеях європейських країн ви знайдете шумерські, вавилонські пам'ятки. Повернути їх до країн, які нині є правонаступницями тих цивілізацій, практично неможливо. І взагалі сьогодні повернути такі цінні речі на батьківщину можна лише за однієї умови — доброї волі другої сторони. Якщо її не буде, то не допоможе жодний міжнародний суд.

Інтерв'ю взяла **Наталя ФІЛІПЧУК.**

На знімку: Петро Толочко: «Ці ворота справді унікальні».

Фото АП.

Мій сусід — «альтернативник»

А ЯК У НИХ

Щороку на військову службу в ФРН призивають майже 220 тисяч молодих людей. Із них лише 100 тисяч несуть строкову службу в Бундесвері, а решта проходить альтернативну або цивільну службу.

Мій сусід Крістіан В. мешкає з батьками, що тут, у Німеччині, трапляється нечасто, коли взяти до уваги, що хлопцеві вже 23 роки. П'ять років тому, коли ми щойно познайомилися, це був худорлявий юнак, на вигляд підліток. Слід сказати, що Крістіан має дивовижні здібності до мов. Уже тоді ми могли з ним непогано спілкуватися російською. На моє здивування, він досить чітко вимовив і сказану мною українську фразу. А ще він володіє англійською, іспанською, французькою, румунською, польською... Тож, як він сам каже: «Я — поліглотлюбитель».

Батьки Крістіана — медики. А ще вони — євангелісти. У них удома немає телевізора, зате є пристойний музичний центр і чудове фортепіано Крістіан музичить з дитинства. Грає в певні часи (щоб не заважати сусідам). А сусідам, зокрема мені, дуже приємно слухати гру юнака, особливо твори його улюбленого Шопена.

Та вже майже рік, а точніше, 11 місяців, ми не чули Шопена в його виконанні: Крістіан став «альтернативником». «Який із мене солдат? Мої руки придатні хіба що для клавішів піаніно, — зізнався він. — Та й батькам так хотілося, щоб я став, як вони, лікарем. Тому й альтернативну службу в армії я проходив у Центрі серцевої хірургії. До того ж узяти до рук зброю не дозволяли ні сумління, ні віра».

Але з'ясувалося, що руки Крістіана чудово справляються і з кріслом, в якому він перевозив хворих на процедури, і зі складними пристосуваннями для догляду за тяжкими післяопераційними хворими, і з прибиранням у коридорах, палатах... Дуже знадобилося і його знання мов, адже в цій відомій клініці були хворі з багатьох країн Європи.

Загалом у ФРН юнаки, які досягли призовного віку (18 років), мають право вибору характеру служби в армії.

Нині «альтернативники» працюють не лише в лікарнях, де до них вже звикли, а й у мобільній службі швидкої допомоги. Вони допомагають людям з тяжкими формами інвалідності, тим, хто пересувається у візках. Це — старенькі, ті, хто постраждав у катастрофах та втратив здатність самостійно себе обслуговувати. І часто інваліди просять, щоб до них приставили саме «альтернативників»... На них також охоче чекають у будинках для людей похилого віку, у притулках для бездомних. Також «альтернативники» охороняють пам'ятки історії, культури, природи, працюють у парках та в місцях відпочинку.

Як потрапити на цивільну службу? Потрібно за півроку до 18-го дня народження подати до місцевого військкомату заяву з мотивацією на користь проходження альтернативної служби. Міркування «віри», звісно, тут переважає, але давно перестало бути основоположним. Досить аргументовано пояснити, чому молода людина віддає перевагу цивільній службі. Співбесіда з представниками призовних комісій відбувається зазвичай у дружній атмосфері. Зі 100 прохачів майже 90 отримують статус «альтернативника». Нині альтернативну службу скорочено, і триває вона десять місяців. Тоді як військову службу у військах Бундестагу несуть дев'ять місяців.

Стосовно економічного боку справи: хлопці-«альтернативники» отримують вісім євро на день, їх забезпечують спецодягом, безплатним житлом. Їм не заборонено у вільний від роботи час трохи підробити на стороні, бо тиждень у них, як і в штатних працівників, — 35—40 годин. Загалом місячне утримання одного «альтернативника» стає державі в 1300 євро, але третину цієї суми сплачує відомство, де вони працюють. Нещодавно в Німеччині з'явилося нововведення: для кращого проходження цивільної служби майже в 20 регіонах країни відкрито школи з підготовки майбутніх юних соціальних помічників.

У Німеччині дедалі частіше чути голоси, що цивільна альтернативна служба стає помітним економічним чинником. У ній зацікавлені всі соціальні й екологічні відомства країни. І тому саме в цих відомствах доволі песимістично ставляться до звісток про створення в ФРН професіональної армії, яка, на жаль, не передбачає альтернативної служби. Втішає лиш те, що це буде ще нескоро...

Неля ГЛУЗОВА.

Мюнхен.

ФОТОФАКТ

Індонезійські мусульманки провели демонстрацію навпроти телестанції у Джакарті, протестуючи проти поширення в країні порнографії та проституції. Вони вважають, що це результат економічної кризи, в якій опинилася Індонезія.

Фото АП.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Наші виграли!

У центрі Західного Сибіру, Сургуті, пройшов фінал міського турніру з міні-футболу серед збірних національних діаспор. Ще у півфіналі українці обігрували башкирів. І в фіналі зустрілися дагестанська та українська команди. Українських футболістів прийшла підтримати велика група вболівальників з усіма належними атрибутами — синьо-жовтими прапорами, лозунгами, калаталками та тріщалками. Цікаво, що до складу української команди входили не лише українці, а й один грузин з громадянством України. З огляду на запал дагестанців та зіграність українців гра вийшла динамічною. Результат — перемога збірної української діаспори — 5:1. Радості вболівальників не було меж!

Щасливий вболівальник.

«Слов'янський вінок» у Латвії

Днями в місті Вангажі, що за 30 кілометрів від латвійської столиці, відбувся четвертий фестиваль «Слов'янський вінок».

Айна Балашко з Міністерства інтеграції суспільства під час фестивалю нагадала, що його ідея народилася саме в українській громаді. Нині до представників діаспор слов'янських народів долучилися й латиські колективи. Глядачі із захопленням приймали творчі колективи з різних міст, зокрема український самодіяльний гурт «Мрія» з міста Вентспілс. Серед нагороджених дипломами і квітами були і душа українського колективу Василь Литвинюк, і викладач місцевої музичної школи Вадим Гейко. Особливо відзначено роль артиста і організатора фестивалю, члена Ради Спілки українців Латвії Івана Омельчука.

Володимир СТРОЙ.

Потрібні не церкви, а ресторани?

Нещодавно довелося мені відвідати Національний художній музей України. Найбільше шокувало те, що в музеї, де зберігаються найраритетніші полотна українських та зарубіжних художників, було... п'ять відвідувачів! Я недаремно навела цей приклад, адже схожа ситуація склалася в нас і з міжнародним туризмом. Здавалося б, багата історико-культурна спадщина України мала б приваблювати іноземних туристів. Однак...

За даними Держкомтуризму, 2002 року Україну відвідали лише 6,326 мільйона іноземних туристів, а загальний обсяг туристського споживання становив 22,5 мільйона гривень (4,2 мільйона доларів). Для порівняння: дев'ятимільйонна Болгарія приймає щороку дев'ять мільйонів туристів, заробляючи на них 1,5 мільярда доларів. Греція приймає десять мільйонів туристів, які збагачують грецьку економіку 12 мільярдами доларів. А в сусідній Туреччині туристи щорік залишають 10—12 мільярдів доларів.

Звичайно, переважна більшість гостей цих країн приїжджає із заможної Західної Європи та США. А до України їдуть здебільшого з Росії (45%), Молдови (19%), Угорщини (10%), Білорусі (9%) та Польщі (6%).

Що необхідно зробити, щоб виправити ситуацію? Торік восени місія «Україна-Відома» організувала прес-тур для західних журналістів, які спеціалізуються на туризмі. Мета туру — отримати від західних спеціалістів рекомендації, як збільшити потік іноземних туристів та поліпшити імідж нашої держави. Зазвичай це робиться через публікації в місцевій пресі позитивних матеріалів про Україну. Аналізуючи ці матеріали, можна зробити висновок, що про сучасне життя України в Європі, на жаль, нічого не знають. Так, багато статей починалося реченнями на кшталт: «Україна входила до складу СРСР, але тепер незалежна». Або: «Комуністичні та соціалістичні свята тут більше не відзначають»... Однак у цілому наша країна закордонним гостям сподобалася. Вони пишуть про Україну як про молоду прогресивну державу, яка швидко розвивається.

Більш цінними, на мою думку, є коментарі цих журналістів, у яких вони дають практичні рекомендації для розвитку туризму. Зокрема, всі вони вказують на те, що основною причиною неуваги іноземних туристів до нашої держави є недорозвинута сфера послуг. Затишних кав'ярень, охайних готелів середнього класу, рекламної інформації про Україну — ось чого, на думку західних журналістів, бракує нашій туристичній галузі.

Крім того, нідерландський журналіст Роберт ван Веперен порадив не пропонувати західному туристу Україну «в цілому», а звернути особливу увагу на розвиток якогось окремого виду туризму, зокрема міського. І справді, тепер іноземні туристи відвідують переважно Київ та Львів. Тобто, як зазначила німецька журналістка Лея Мок, не вистачає аналізу туристичного ринку України, на основі якого потім слід діяти. До речі, Програма розвитку туризму в Україні до 2005 року, затверджена ще у 1997 році, є. Однак не можна не відзначити того, що вона надто загальна. А завдання з розвитку міжнародного туризму (які згідно з програмою мали бути виконані ще 1998 року) й досі залишаються на папері. Серед цих завдань, приміром, були розробки таких туристських маршрутів, як «Із варягів у греки», «Україна в мережі транснаціональних Великих Шовкових шляхів».

Не можна забувати й того, що привабити туристів самими розмовами про багату історію та велику культурну спадщину неможливо. Їм потрібні розваги, прості й доступні екскурсії, недорогі ресторанчики, чисті готелі з відмінним обслуговуванням. Один з журналістів у звіті після відвідин столиці написав: «Екскурсія Києвом була перевантажена нудними церквами. А ми хотіли побачити сучасне місто...»

Туризм в Україні, безперечно, перспективна галузь. Однак щоб зробити її реально діючою, необхідно вивчити потреби потенційних туристів та практично оцінити те, як ми можемо їх задовольнити.

Тетяна ПАСОВА.

Фото АП.

На знімку: одна з найстаровинніших фортець світу, Аккерманська, й досі залишається осторонь міжнародних туристських маршрутів.

КУЛЬТУРА

«Популярність моя тиха. На ім'я—по батькові...»

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

1947 року в СРСР заборонили шлюби з іноземцями. Про це багато поколінь радянських глядачів дізнавалися з п'єси «Варшавська мелодія» Леоніда Зоріна, у якій 670 разів виходила на сцену Ада Миколаївна Роговцева. «Вітеку, придумай що-небудь!» — 670 разів благала вона. Але він так нічого і не придумав. Придумав Ігор Афанасьєв. Прем'єра його фантазії на тему Зоріна — «Варшавська мелодія»-2 — в українській столиці відбулася в рамках театрального фестивалю «Київ травневий». Напередодні «ГУ» взяв інтерв'ю в улюбленої акторки.

Інтерв'ю було призначене на понеділок. Здається, весь Київ тоді жив у передчутті двох прем'єр — «Варшавської мелодії»-2 і дачного сезону. Аду Миколаївну Роговцеву раз у раз відволікав телефон: «Шостого числа? Шостого в нас прем'єра. Дев'ятого? Ні, у мене ще картопля не посаджена і морква не посіяна...»

— Адо Миколаївно, а дачу маєте давно?

— А відтоді, як Чорнобиль рвонув...

Ми придбали хату в селі під Борисполем 86 року й того літа нікуди не поїхали. Тільки Катю, щоправда, відправили. Костя мій узагалі над реактором був — він у армії тоді служив.

— Ви знали, що син там?

— Так. Але всієї правди ми ж тоді не знали... Немає в мені цієї категоричності: не пустити туди хлопчика, піти, добитися, захистити, врятувати. Треба було кричати, йти на будь-які вивертi... І ця материнська хитрість була б зараз подвигом у моїй долі, а не провиною, яку я відчуваю.

Та я теж у Чорнобилі була. 86 року я, Паперний і Вайсберг провели там близько 60 концертів. Там був якийсь список артистів, яких хотіли бачити ліквідатори, близько 20 імен — Пугачова, Кобзон... І в цьому списку була я. Мені це лестило, людина слабка і піддається на такі речі. Вони хочуть? Я потрібна? Усе. Питання розв'язане.

— В Києві вас дуже люблять. Впізнають, коли до магазину заходите? Не обважуєте?

— А я звідки знаю? Ніколи не рахую, не придивляюся. А взагалі — популярність моя тиха. На ім'я—по батькові.

— Як режисеру Ігорю Афанасьєву вдалося переконати вас удруге ввійти в ту саму річку?

— Спочатку я відповіла «ні». Справа в тім, що вся радість мого творчого життя пов'язана з «Варшавською мелодією». Основну роль у цьому зіграв Едуард Маркович Митницький, що поставив цю виставу в театрі Лесі Українки. Усього цього не перекреслиш, не викинеш і не повториш.

Перший раз серце тенькнуло, коли сказали, що Катя зіграє Гелену в молодості. Але й тоді я повторювала «ні, як це можна?». Ми з Афанасьєвим розсталися з тим, що він принесе мені п'єсу — Геля «двадцять років потому», після подій, які змальовує Зорін. 60-річна Гелена приїжджає до Москви... І тут використовується перший акт тієї, нашої «Варшавської мелодії» — її спогади. Мені вони дуже дорогі... Коротше, щось у мені тенькнуло вдруге. І тоді я сказала: потрібен дозвіл від Зоріна. Його отримали.

Я дуже зраділа, що дівчата — Катя Степанкова і Олеся Власова, які грають Гелену в молодості, можуть попрацювати над таким матеріалом, з такою легкою, гнучкою, талановитою людиною, як Ігор Афанасьєв. Попрацювати з Євгеном Паперним, моїм чудовим партнером, — ми з ним вічна така парочка...

У лютому в Києві відбулася відкрита генеральна репетиція, після чого ми поїхали до Штатів.

— Як вас приймали?

— У США були чудові рецензії, заголовки на кшталт «Формула тріумфу». У Нью-Джерсі ми поїхали на зустріч з дітьми з недільної школи. Там були близнюки, двоє схвильованих хлопчиків років по 14-15. Один повторював: «Ну як таке може бути, це неправильно, ніякі урядові укази, ніщо не може перешкодити людям бути разом, якщо вони люблять одне одного!..» А другий казав: «Я тепер розумію, чому тато й мама виїхали з цієї країни». Так ось ці хлопчики, пропустивши мене, бігли до Каті... Я їй кажу: «Катю, ти що, відбиваєш у мене шанувальників?» Але мені все це було неймовірно приємно.

— Судячи з усього, київська прем'єра теж буде «приємною»?

— Боюся загадувати — в Києві мені важко грати. Тут у мене була якась така історія останніми роками... І від спектаклю «Бульвар Сан-Сет» я не одержала радості. З ним ми об'їздили всі країни, і якось не було такого стану неуспіху. У Києві ж обидві вистави, що грались у театрі Франка, були, на мій погляд, провальними. Публіка не хотіла мене приймати в негативній ролі. Досить важкою була вистава «Не боюся сірого вовка» Андрія Жолдака, теж вистава-боротьба. І в харківському «Вишневому саду» (він називався «Садок вишневий») Кучинського таке ж завдання було...

— Не готові в нас до експериментів?

— Готові. Якщо експеримент гарний, його приймуть. Але в нас глядачі ставлять дуже високу планку. Коли ви опиняєтесь вище цієї планки, вони не приймають, а якщо нижче, вони мстять. Зникли терпіння і любов до актора й режисера. Є небажання роздивитися, що режисер шукає. А коли актор сходить з якоїсь звичної доріжки, кажуть: «А, він уже скінчився!» Люди все закреслюють одразу.

— Ви пішли з Театру драми і комедії на Лівому березі...

— Я й не була там ніколи в штаті. Едуард Маркович мені запропонував усе, відкривши для мене не тільки двері свого театру, своє серце, плани... Без цього я навіть не знала б, як жити. Але коли ти працював в одному театрі зі свого творчого «дитинства», більш аніж тридцять років, з іншим колективом нічого подібного бути не може. Зі мною сталася ця історія з театром Лесі Українки, я ним хвора, я ним отруєна і я ним жива, тому що я все одно в думках повертаюся туди. Хоча все моє життя подальше — це гастролі...

Антреприза — це як у кіно: вибрали тебе чи не вибрали. Й у той само час ти сам можеш вибирати. І я вхинула цієї свободи...

— А з Віктюком є плани? Він увесь час повторює, що Роговцева — його улюблена акторка...

— У Роми стільки проектів, що до улюблених у нього руки не доходять. І я його розумію.

— Ви ведете курс телеведучих у Поплавського, в університеті культури і мистецтв.

— П'ятий курс. Викладаю акторську майстерність.

— Кажуть, ваші студенти грають у циганському театрі...

— Так! Це була ідея Каті — поставити «Папушу» за «Циганською музою» Ліни Костенко. Вона за ці п'ять років два семестри замість мене педагогом на курсі працювала. Разом з Олею Семешкіною (педагогом з пластики) вони зробили цей спектакль і покликали на нього керівника театру «Романс» Ігоря Крикунова. Він запропонував поставити «Папушу» в його театрі.

Подивитися на спектакль прийшла Ліна Костенко, яка потім сказала: «От грали б по-циганськи (є циганський переклад) — і було б добре». Але до моїх студентів поставилася дуже тепло й ніжно.

— Нині, щоб актора помітили, йому необхідно знятися в двох-трьох серіалах...

— Раніше розкрутка йшла державна, молодим актором усі займалися, знімали телепрограми, у газетах писали, а зараз треба «дуже заплатити», щоб туди потрапити. От і виходить, що коли ми приїжджаємо до Артеку... А я, між іншим, почесний член цього табору і другий орден Артеку — в мене. Так от. Знаєте, хто в Артеці найпопулярніший з українських артистів? Руслана Писанка, яка мені теж подобається. Але там ніхто не знає, у яких фільмах вона знімалася. Її знають виключно за «Погодою».

— А як з Костем Петровичем — не складно двом акторам в одній родині?

— Не складно, а неможливо. Ми прожили неможливе життя...

— Ваш чоловік — суворий критик?

— Що погано, що добре — усе скаже. Адже він мій педагог! Якось сказав мені після вистави: «Ну здрастуй, артистко!» А я на той час вже два роки працювала в театрі Лесі Українки. Але він мені «здрастуй, артистко!» не казав. Щодо творчості — в нас у родині йде розмова дуж-же безсторонння. Інакше навіщо вона потрібна?

— А діти? Як ви оцінюєте їхні успіхи?

— Коли скажеш «у мене чудова дитина», ввечері в неї обов'язково буде нежить. Тому про них — тільки молитва... Катя працює у Віктюка в Москві, а Костя більше пише. Він зробив виставу на моє 55-річчя — «Благодарю», зробив виставу «Бельведер», ще кілька робіт. Та театральне і кіношне життя потрапило на такі злами...

— Як почуваєтесь на одній сцені з Катрусею?

— Ми з дочкою любимо одна одну так, що як нас не поставити, як не привари, ми почуваємося щасливими вже через те, що разом.

— А була спокуса спробувати щастя десь іще? Свого часу вас кликали майже всі московські й ленінградські театри...

— Про те, що залишилася, не шкодую. Незважаючи на те, що так закінчується доля, що я не в своєму театрі, що без своєї сцени. Що я не корифей своєї сцени. **(Сміється.)** Як можна було виїхати? Тут я нічого в своїй долі не поміняла б.

Розмову вела
Ганна ЛУКАНСЬКА.

На знімку: Вітек, він же Женя — Євген Паперний та Гелена «з біографією» — Ада Роговцева у «Варшавській мелодії».

Ніби гроза в горах. Та не вона

УВЕСЬ ЦЕЙ ДЖАЗ

Концерт «Єреван Джаз Квінтету». Київ. Центральний Будинок офіцерів. Організатори: посольство Республіки Вірменії в Україні, «Театр джазу», Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв.

Ті, хто слухав «Єреван Джаз Квінтет» у Київському столичному Будинку офіцерів, потім ще довго був оповитий м'якою тугою, уражений вогняною пристрастю. Від змішення епох, традицій, різновекторних алюзій, суміші поглядів, інтонацій, від скаженої техніки, що здатна будь-кого довести до чуттєвого піку.

З вірменським джазом так завжди. Реакція на нього перевірена часом. Ще в 50-ті роки моя мама, тодішня львівська студентка, в ефектному креп-жоржеті на шпильках-рюмочках до нестями танцювала під музику несамовитих вірменських хлопців. І нині мама часом ностальгійно наспівує: «Ой, джан, Єреван, родина моя...»

Утім, історія вірменського джазу набагато довша. Поштовховою подією багато хто називає заснування у 1938 році оркестру «Джаз Вірменії». А отже, цей національний сюжет розвивався у такт світовим музичним процесам.

«Єреван Джаз Квінтет», що виступив у нашій столиці, —уособлював великого досвіду багатьох генерацій виконавців, пропагандист завжди модної музики, котра до того ж базується на традиційному народному мелосі. Те, що джаз є музикою глибоко національною й космополітичною водночас, — аксіома. Однак на концерті єреванського квінтету публіку гіпнотизував саме зв'язок світової джазової традиції з вірменською класикою кінця XIX — початку XX століття та народною музикою.

Недарма пасткою для публіки Будинку офіцерів стала майстерність «духовика» Вардана Григоряна: його вважають чи не найкращим джазовим кларнетистом та флейтистом, котрий до того ж дивовижно грає на національних інструментах — дудуці та зурні.

Наступна пастка для слухача — безумовно, присутність на сцені одразу двох клавішників: Ваагна Айрапетяна, молодого й напрочуд технічного послідовника бі-боп-традицій, а також уславленого Левона Малхасяна, патріарха вірменських джазменів, організатора фестивалів та віртуоза, що грав з багатьма відомими музикантами земної кулі.

Ще один динозавр команди — контрабасист Нікогайос Варданян, відомий спільними виступами із джазовими зірками. І, нарешті, ударник Олександр Агхамян теж має свою «фішку»: в Америці його добре знають як висококласного приборкувача перкусійних інструментів.

А музику описувати не будемо. Та й намагання сказати щось про дух концерту — лише намагання. Так само марно малювати словами шалену грозу в горах, невловиму блискавку, голки дощу, що кусають струни мокрого неба. Краще процитувати старі веселі рядки: «Справа — гори, слева — гори, а вдали — Кавказ: там армяне создавали свой армянский джаз». Або просто послухати гру цих музикантів, дочекавшись їх наступного приїзду до Києва.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

КАЛЕНДАР

Дев'яносто — не роки

Ніби про музей сказано: «Його роки — його багатство». Бо тут — особлива духовно-культурна аура.

1913 року громадська організація при товаристві «Народна школа» у Тернополі заснувала музей. Було це за Австро-Угорщини. Існував музей і за Польщі. У грудні 1939-го набув статусу державного. Потім прийшли німці. Кожна зміна влади позначалася і на долі музею. Його не раз грабували, чимало експонатів безслідно зникло, проте дещо вдалося повернути. Нині у фондах 160 тисяч одиниць, виставлено для огляду — 6—7 тисяч, решту показують через тематичні виставки. Серед найцінніших — нумізматика, кераміка, археологічні знахідки, унікальна шабля короля Яна Собеського.

Музей щороку приймає до ста тисяч гостей, веде велику науково-дослідницьку роботу, споряджає експедиції, видає щорічник «Наукові записки», часопис «Джерело».

Багатий він не лише на експонати, а й ревними служителями. Це передусім багаторічний директор Венедикт Лавренюк, хранителька Ганна Швець, науковий працівник Ігор Герета (на жаль, уже покійний, котрий віддав музеєві 40 років, багато зробив для становлення держави, заснував навіть Інститут духовного відродження). За словами виконуючої обов'язки директора музею Ярослави Гайдукевич, і нині, незважаючи на символічну зарплату, колектив поповнюється талановитими молодими людьми, котрі обіцяють стати добрими фахівцями.

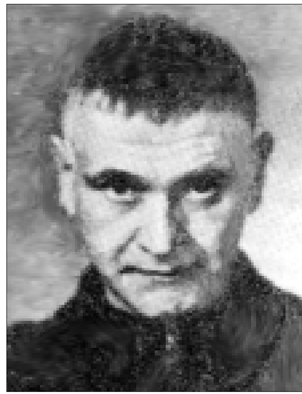
А 15 травня найдавніший заклад культури Тернопільщини відзначив 90-й рік свого народження. І 20-річчя переселення до приміщення, яке стало архітектурною окрасою міста. Відбулася дводенна наукова конференція «Тернопільщина під оглядом археологічним, історичним, етнографічним», інші торжества. На відміну від людей, для музею дев'яносто — не роки.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

Свої уявлення про рай

Травень подарував нам двох рідкісних прозаїків. В Україні, де всі підряд пишуть (романи як доповіді, а доповіді як романи), це нелегко оцінити, але варто!

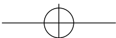
Перший із них, Ігор Костецький, народився 90 літ тому, жив у Києві й Вінниці, по війні — в Німеччині, але друкувався й у Союзі. Прозаїк, поет, есеїст, видавець, драматург, перекладач (автор блискучого, можливо, досі найкращого, українського «Гамлета»). До війни він навчався в театральній студії в Ленінграді, відтоді й до смерті (1983 р.) дружив з Юхимом Копеляном, знаменитим російським актором. До слова, Костецький теж росіянин (справжнє прізвище Мерзляков). Ось одна цитата, яка багато пояснює в цьому дивовижному чоловікові: «З українською нацією я зв'язав себе зовсім не дурно. Наші долі мають багато спільного — її і моя. І вона, і я, ми могли стати чим завгодно... Щодо мене особисто, то я міг з успіхом стати росіянином і поляком, навіть євреєм. Для кожної з цих сфер у мене були духовні дані. Я став українцем. Я став українцем не тому, що люблю українців. Радше я їх не люблю... Та від того, не менш, я став таки українцем. Народити Україну як реальне земне тіло, створити вагомиту планету української духовної й політичної державності — це значить довести можливість неможливого. Єдина приваба, яка в земному існуванні людини може мати вище виправдання. Інші можливості не привабливі для мене». Скоро у видавництві «Критика» вийде «Вибраний Костецький», й читач сам оцінить цей талант.

Другий ювіляр нинішнього травня народився лиш 35 літ тому, та оскільки хороші прозаїки, як сказано, у нас рідкість, ця дата вимагає уваги. Йдеться про Тараса Прохаська. Він з Івано-Франківська, вчився на лісника, видав книги «FM Галичина» й «НепрОсті». Остання справила враження бомби навіть на тих, хто мало вірить у справжність нашої літератури. Його прозу перекладали польською й англійською. Прохасько неповторний: нікого не повторює й дуже дбає, щоб не повторювати самого себе. Недавно він навіть заявив, що перестав бути письменником, і на доказ того видав одну за одною три книги інтерв'ю: з Лишегою, Андруховичем та Іздриком, причім у всіх цих книг інтерв'юєр, тобто Прохасько, мовчить (!), а йому відповідають. Прохасько щасливий, він зумів зберегти одну дитячу мрію, про яку пише: «Колись ми з моїм братом Юрком мали свої уявлення про рай. Ми бачили певне ліжко, під подушкою — купа книжок. Ліжко летить над (!) землею. Але нижче хмар. Можна дивитися вниз, на це безконечне кіно, де всі герої — відомі, знайомі. А можна читати книжки. Ліжко повертається від напруження думки». Отакі бувають письменники. Хоч і рідко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ОБ'ЄКТИВ

11 травня. Київ. Міжнародному футбольному турніру пам'яті Валерія Лобановського передувало відкриття пам'ятника великому тренерові на рідному стадіоні «Динамо», що тепер носить його ім'я.

10 травня. Київ. Фінальний матч розіграшу Кубка кубків з гандболу серед жінок: «Спартак» (Київ) — «Безансон» (Франція). Рахунок — 30:27 (16:12). На розминці спартаківки.

12 травня. Київ. Зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з представниками Моніторингового комітету Парламентської асамблеї Ради Європи.

15 травня. Київ. Лук'янівське СІЗО. Четверо депутатів із фракції БЮТ (на фото Михайло Волинець) оголосили голодовку, протестуючи проти невиконання рішення Київського апеляційного суду, який постановив звільнити з-під варти керівників корпорації «ЄЕСУ».

9 травня. Україна святкує День Перемоги.

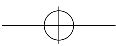

14 травня. На території Національного комплексу «Експоцентр України» відбулося офіційне відкриття Міжнародної виставки-ярмарку промислових технологій, засобів виробництва, товарів та послуг країн СНД.

13 травня. Київ. Пленарний тиждень у парламенті розпочався днем уряду.

Сім днів із життя країни очима фоторепортерів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Богдана МАСЛЯНИКА, УНІАН

ІСТОРІЯ

Без жодного пострілу

До 85-ліття падіння Центральної Ради

«Громадяни України! Бувше Українське правительство не здійснило державного будування України, позаяк було зовсім не здатне до цього. Бешкети й анархія продовжуються на Україні, економічна розруха і безроботиця збільшуються... встає грізна примара голоду. При такому становищі, яке загрожує катастрофою Україні, глибоко сколихнуло всі трудові маси, які виступають з категоричними домаганнями негайно збудувати таку Державну Владу, яка здатна була б забезпечити населенню спокій, закон і можливість творчої праці».
Так у «Грамоті до Всього Українського народу» П. Скоропадський пояснював, що спонукало його 29 квітня 1918 року «взяти на себе тимчасово всю повноту влади» та оголосити «себе гетьманом всієї України». Так перестала існувати Центральна Рада.
Які події передували цьому державному перевороту, чи усвідомлювала Центральна Рада свою нездатність контролювати ситуацію в країні? Спробуємо відтворити хроніку останніх засідань Ради 27—29 квітня 1918 року.

Призначене на ранок 27 квітня засідання Малої Ради відкрилося лише о 21.00. Дуже бурхливо обговорювалися накази головнокомандувача німецьких військ в Україні генерал-фельдмаршала Ейхгорна: про весняну сівбу, про передачу порушників громадського порядку в Києві до військово-польових судів. Засідання розцінило це як втручання у внутрішні справи України.

А німців непокоїли чутки про якийсь «Комітет порятунку України», що нібито міг одним телефонним дзвінком скинути будь-який уряд. Особливо роздратувало окупантів зухвале викрадення групою авантюристів, начебто причетних до цієї таємничої організації, директора Російського зовнішньоторгового банку А. Доброго, котрий мав контакт з німцями у справі контролю над виконанням економічних статей договору України з центральними державами. Цей інцидент і спричинив появу наказу про покарання порушників порядку.

***

Особливо напружено обговорювалися ці питання 28 квітня. Цього дня українська демократія, ще того не підозрюючи, підбивала підсумки своєї 13-місячної діяльності.

Усі виступаючі одностайно засудили розпорядження німецького командування, образливі для народу України. Мовляв, селянство вважає, що поміщики в союзі з німцями наступають на його права, вчать його господарювати на власній землі.

Центральна Рада розділилася в оцінці дій уряду, який запросив німців в Україну. В. Винниченко пояснював цей крок потребою запобігти тому порядкові, що встановився «у наших сусідів-більшовиків», котрі спокусили народ проголошенням «крайніх і неможливих реформ». Були й пропозиції «приборкати» німців. Ідея звернутися до уряду Німеччини й розкрити йому очі на дії Ейхгорна, викликала уїдливу критику. Пропонувалося кликати на поміч «демократію всього світу».

На цьому засіданні роботу Ради Народних Міністрів республіки визнано незадовільною. Голова уряду В. Винниченко вказав на невизначеність пріоритетів внутрішньої політики влади, а саме на утворення «колізії двох ідей: соціально-політичної і національно-політичної». Він (на жаль, пізно!) говорив, що держава «повинна взяти на себе ведення господарства в головних його ділянках», а «практичним планом може стати так званий державний капіталізм».

Судячи з кількості бажаючих виступити, засідання 28 квітня могло затягнутись. Але у другій половині дня до Центральної Ради прибули німецькі солдати з кулеметами на возах, перед входом став броньовик. Солдати двома шеренгами з боку Фундуклеївської вулиці та Бібіковського бульвару перегородили Володимирську, а решта увірвалися до будинку.

У залі з'явився німецький лейтенант, ламаною російською мовою наказав усім підняти руки вгору, а солдати спрямували на них зброю. Після вислуханих, але не прийнятих до уваги протестів головуючого на засіданні М. Грушевського лейтенант зажадав видачі деяких членів уряду, підозрюваних у причетності до викрадення банкіра А. Доброго.

Не знайшовши цих осіб у залі, німці почали обшукувати членів Центральної Ради, вимагаючи від них здати зброю, і переписувати їх прізвища та адреси. Обшукано й кімнату Педагогічного музею, де мешкав Грушевський. Після цього німці пішли, виставивши свій патруль, пізніше його місце зайняли січові стрільці.

Вхід до музею був відкритий, і ввечері 28 квітня деякі депутати змогли провести наради своїх фракцій. О 24.00 до М. Грушевського приїхав німецький військовий аташе, розпитав про події, що трапилися вдень. Голова Центральної Ради ще раз заявив рішучий протест і зажадав пояснень. Йому обіцяли провести розслідування.

***

Події 29 квітня 1918 р. свідчили, що Центральна Рада збиралася працювати в попередньому режимі. Напруження спадало, наговорившись про вчорашнє вторгнення німців, почали готуватися до чергового засідання, призначеного на середину дня.

Уранці того самого дня в цирку Крутікова (тепер на тім місці кінотеатр «Україна») під охороною німецьких вояків розпочав роботу з'їзд хліборобів-власників (кілька тисяч делегатів з восьми губерній України). Більшість делегатів, невдоволені політикою Центральної Ради, вимагали поновлення приватної власності на землю та запровадження міцної влади — гетьманату. Гетьманом одностайно обрали П. Скоропадського.

Чи знала Центральна Рада, що діялося на з'їзді хліборобів-власників? Звичайно. Цими днями в столиці працював 5-й національний з'їзд Київщини. Там, саме 29 квітня, виступив М. Грушевський. Він зазначив, що Центральна Рада завжди стояла на сторожі інтересів трудового селянства і робітництва. Грушевський закликав з'їзд рішуче висловитися за справедливе вирішення аграрного питання, проти намагань великих власників утримати землю в своїх руках.

Про те, що Центральна Рада ще не усвідомила трагізму свого становища, свідчило й вечірнє засідання Малої Ради 29 квітня. Ніби нічого не сталося, Мала Рада розпочала обговорення та прийняття основного закону «Статут о державнім устрою, правах і вольностях Української Народної Республіки», ухвалення змін до земельного закону і проведення виборів Президента УНР. Ним став М. Грушевський. Отже, на деякий час в Україні стало два керівники держави — він і П. Скоропадський.

Під кінець депутати заслухали повідомлення про переговори делегації Центральної Ради з німецьким послом в Україні бароном Муммом про події 28 квітня. Делегація заявила про готовність Ради утворити новий уряд і переглянути земельний закон з установленням «частинної власності» для дрібних хліборобів. Але Мумм прикинувся нейтральним.

Так завершилося останнє засідання Центральної Ради. В ніч з 29 на 30 квітня гетьманці захопили всі головні державні установи столиці.

***

На спільній нараді (відбулася 30 квітня з ініціативи українських соціалістів-федералістів, там були есери, есдеки, соціалісти-самостійники) вирішено подбати про участь в організації нової влади. 1 травня делегація соціалістів зустрілася з начштабу німецьких військ в Україні генералом Гренером. Делегати засудили переворот, а водночас згодилися увійти в нову владу за умов зміни земельної політики, саморозпуску Центральної Ради, утворення нового законодавчого органу — Державної Ради УНР із представників усіх верств суспільства і, нарешті, скликання Установчої Ради, коли настане мир. Делегація подала проект «Закону про тимчасовий державний устрій УНР» і список членів майбутнього кабінету міністрів.

Але до нового українського уряду соціалісти запізнилися — туди вже ввійшли діячі, покликані гетьманом, владу якого визнали німці. Тепер ішлося лиш про 3—4 вакантні портфелі для соціалістів.

Центральна Рада вже не цікавила німців, як і наші соціалісти. Окупанти ігнорували їхні умови (прийняття згаданого закону та надання їм більшості місць в уряді). Тому соціалісти відмовилися увійти до Ради Міністрів. Мовляв, до неукраїнського кабінету українцям лише «для духу» йти не слід.

С. Єфремов писав: «Україна знову стала на краю безодні», й винні в тім «невмілі руки попереднього правительства та невдала політика революційного парламенту».

Віктор ГУСЄВ,
доктор історичних наук, професор.

На знімку: М. Грушевський перед порожньою тарілкою в перший день свого президентства. 1 травня 1918 року.

Національність була їхнім єдиним злочином

18 ТРАВНЯ — ДЕНЬ ДЕПОРТАЦІЇ З КРИМУ КОРІННИХ НАРОДІВ (1944 РІК)

Ці спогади не для слабодухих. До 1944 року Степан Маврешко жив разом з батьками у кримському селі Кишлав, яке потім перейменували в Курське (нині — Білогорського району). Кажуть, перші болгарські поселенці на півострові з'явилися саме там. А влітку 1944-го всіх жителів села — з 500 дворів —завантажили на «студебеккери» і вивезли на станцію. Далі їхали в вагонах для худоби, їли те, що встигли взяти з собою. Так опинилися під Кіровом, в селищі Муригіно. Замість житла — загородка для свиней, замість імені — тавро «спецпереселенець»...

Після 7-го класу Степан мріяв піти в технікум, та йому відповіли: «Твоє навчання — кирка та лопата!». До Харківського юридичного інституту він вступив уже у зрілому віці, і був найстарший на курсі.

Нині в його рідному селі в Криму залишилася лише одна болгарська родина. Сам Степан Дмитрович живе й працює у Києві. Але мріє повернутися в батьківський дім, який досі зберігся. Коли колишня господиня хотіла його продати, Маврешко звернувся до місцевої влади — сподівався, що будинок викуплять і повернуть. Та мрія так і залишилася мрією...

Десятий рік поспіль репатріанти чекають на ухвалення закону «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою», покликаного визначити статус депортованих та закріпити гарантії, які їм надають. У законопроекті, розробленому Держкомітетом у справах національностей та міграції, є багато революційних моментів. Приміром, у ньому перераховано всі примусово переселені з України народи, і в цьому контексті вперше згадуються українці, поляки, угорці та румуни. Досі йшлося лише про кримських татар, німців, греків, вірмен та болгар. До того ж остання четвірка в усіх програмах з облаштування та адаптації депортованих проходила під назвою «та осіб інших національностей». Можливо, тому, що депортованих кримських татар було найбільше, а можливо, тому, що тільки вони повертаються масово і згуртовано.

Репатріанти стикаються з багатьма проблемами — безробіттям, відсутністю належного медобслуговування, житла. Як повідомив начальник управління у справах депортованих Держкомнацміграції Володимир Загородній, державна програма «Розселення та облаштування депортованих кримських татар і осіб інших національностей, які повернулися в АРК на постійне проживання на період до 2005 року», в першому кварталі 2003 року була профінансована на 100 відсотків. Уперше. Завдяки цьому за цей термін удалося здати в експлуатацію 5 693 квадратні метри житла для переселенців. До кінця року, за умов належного фінансування, планують здати ще 14 тисяч. Нині в черзі на отримання житла в Криму стоять близько 6 750 сімей репатріантів.

Крім згаданої, держава фінансує ще дві програми —адаптації та інтеграції в українське суспільство депортованих кримських татар, а також осіб інших національностей, відродження і розвитку їх культури та освіти, а також програму сприяння соціальному становленню та адаптації кримсько-татарської молоді на 2002—2005 роки. Фінансує, як може, адже з цими проблемами Україна фактично залишилася сам-на-сам.

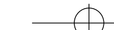
Незабаром спливає термін дії Бішкекської угоди з питань, пов'язаних з відновленням прав депортованих осіб, національних меншин та народів. У цьому документі (підписаному 9 жовтня 1992 року) країни СНД беруть на себе зобов'язання спільно захищати інтереси депортованих та забезпечувати їх добровільне повернення. Чотири країни з одинадцяти — Росія, Білорусь, Молдова та Туркменістан — Бішкекську угоду так і не ратифікували. Фактично вона не діяла.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У Держкомнацміграції очікують, що влітку це питання обговорюватимуть на саміті Ради глав держав співдружності. За кілька місяців термін дії угоди сплине, і треба вирішити, як бути далі. Україна намагається вирішувати ці питання й на двосторонньому рівні. Кабмін підготував проект відповідної угоди з Узбекистаном, за яким узбецька сторона сприятиме поверненню депортованих в Україну та вирішенню їхніх соціальних проблем.

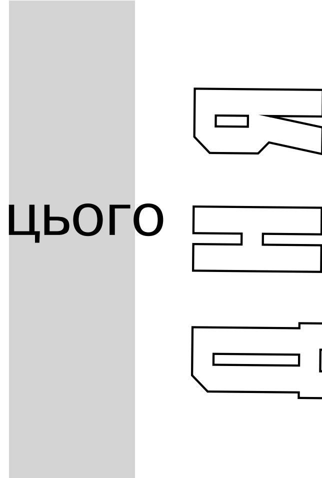
Ганна ЛУКАНСЬКА.

Сьогодні «Курінь» вивішує малюнок Євгена САМОЙЛОВА (Полтава) — призер третьої міжнародної виставки-конкурсу карикатур «Карлюка-2003» (Полтава). За темою «Як і що ми п'ємо...».

■ 1822 р. Помер герцог (дюк) Рішельє, генерал-губернатор Новоросії, градоначальник Одеси.

■ 1865 р. Засновано Міжнародний телеграфний союз. Нині відзначається як Міжнародний день електрозв'язку.

■ 1908 р. Народився поет і прозаїк Леонід Первомайський.

■ 1918 р. У Сибіру, на Уралі та в Поволжі розпочалося повстання чехословацького корпусу проти радянської влади.

■ 1934 р. В Аргентині вийшов перший номер української газети «Наш клич».

Парламентська чи президентська?!

Відтоді, як країну охопила ІНІЦІАТИВА, вир плюралізму думок знов увірвався у застійну атмосферу неквапливого добробуту міцненької фірмочки «ТОВ Апофеоз». Серйозні або іронічні коментарі, а то й просто смішки, заполонили офісне приміщення, від просторих уквітчаних холів до занехаяних закутків. І тільки одна людина — витівник і дотепник пан Михайло Прокопович відмовчувався в очікуванні моменту істини, приховуючи у вусах загадкову посмішку. Нарешті тема новітнього проекту шаленого всенародного щастя сама себе вичерпала, і всі подивилися на Прокоповича, який щось занотував собі на папірці.

— Дорогі співвітчизники! — урочисто звернувся до присутніх єхидний Прокопович. — Я прохаю вас допомогти мені в пошуку жаданої громадської приймальні, куди я міг би подати оцю омріяну й вистраждану всенародну пропозицію. Безмежно натхненний наданою мені можливістю волевиявлення народного, я змостив концепцію нової політичної системи, яка об'єднала докупи і все надбане країною за останнє десятиліття, і рятівний місток для нації у майбутнє крізь прірву ворожнечі й недовіри до оази щастя, добробуту і злагоди народної.

Прокопович ковтнув загуслу слину й рішуче продовжив:

— У моїй концепції чотири моделі політичної системи: парламентська, президентська, парламентсько-президентська і — монархія... Концептуальний принцип усіх чотирьох моделей — соціально-політична інвестиція. Це означає, що депутат, держчиновник чи, нарешті, сам кандидат у монархи мусить брати на себе матеріальну відповідальність за свої владні повноваження, тобто за власний кошт інвестувати частку держбюджету, пропорційно до персональної частки взятих на себе владних повноважень.

Поясню на прикладах.

Якщо державний бюджет становить близько 10 мільярдів «зелених», а кількість депутатів — 450 душ, то соціально-політична інвестиція одного депутата мусить становити майже 22 мільйони доларів. Сума така, що навряд чи перелякає впевненого в собі народного обранця. Авжеж, мандати нині дурно вже, мабуть, нікому не обходяться... Отож раз на рік наповнивши до краю державний бюджет, депутати парламенту забезпечать своїй країні повноцінне життя на увесь рік наперед, а собі — повну свободу економічної та політичної діяльності, втім, як це робилося й досі...

Президентська модель відрізняється тим, що життя держави інвестуватимуть 450 чільних чиновників адміністрації Президента. Звичайно ж, з усіма вищеокресленими наслідками, що випливають із цього...

Парламентсько-президентська, або президентсько-парламентська, модель більш демократична, адже тут інвесторів рівно вдвічі більше — 900 душ (по 450 депутатів ВР й апаратників АП). Відповідно, інвестиційний внесок зменшується до 11 мільйонів доларів на душу, що істотно розширює коло претендентів до соціально-політичного інвестування. Але слід відзначити, що збільшення кількості дійових осіб у системі політичного управління державою одночасно збільшує і конкурентну боротьбу за шмат загальнодержавного пирога серед представників отих гілок влади. Добре то чи погано — відповідь на це запитання очікує нас попереду...

Щодо монархії, то, попри всю її привабливість та екзотичність, є певний сумнів у тому, що знайдеться досить широке коло людей, здатних персонально інвестувати увесь обсяг держбюджету, принаймні з коштів, легально зареєстрованих усередині країни.

Вислухавши геніальний зміст глибоко народної пропозиції, присутні влаштували промовцю справжні овації. Прокопович кланявся і дякував, дякував і кланявся... Врешті, хвиля ейфорії кілька разів прокотилася гуртом і спокійно собі вщухла, а учасники презентації революційних ідей Прокоповича якось самі собою розсмокталися.

— Куди ви, громадяни, та ви ж бо не зробили ще свій свідомий вибір?! — волав наш дотепник. — То парламентська чи президентська, громадяни?! Га?!

Коли звуки останніх кроків стихли, Прокопович іще раз уважно зиркнув у свої тези, гірко зітхнув і тихо промовив сам до себе:

— Яке мислення, яка мозкова атака — навіть уславлені Ерхард та Бальцерович можуть відпочивати! Але марно: як десять років не платили, то й, мабуть, уже не платитимуть ніколи... Принаймні добровільно. А хіба щастя і добробут народу не варті отих жалюгідних інвестиційних монет, та ще й, часом, бува, крадених?.. Дарма, чи про парламентську модель ідеться, чи президентську, чи, бодай, навіть монаршу...

Юрій БОЛЬШАК.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
з 19 по 25 травня 2003 року

Тиждень насичений подіями, успіх залежить від вашої оперативності й спритності, головне — вчасно зорієнтуватися. На вас чекає багато несподіванок.

ОВЕН. Цього тижня можуть виникнути труднощі з виплатою або отриманням позики, податків, кредитів або з оформленням документів на спадщину. Зосередьтеся і спрямуйте всі свої зусилля на розв'язання фінансових питань. Активність друзів, хороша інформаційна база і потрібні люди нададуть вам безцінну допомогу.

ТЕЛЕЦЬ. Головна тема цього тижня — партнерські стосунки, вони потребують змін. Не ігноруйте своє подружнє життя, наповніть його новим змістом. Для молодого подружжя настане час випробувань, головне — не втрачайте почуття гумору. Можливо, у вас зміниться оточення завдяки переїзду.

БЛИЗНЯТА. Цього тижня у вас буде багато несподіваної роботи, яка обіцяє хороший заробіток. Ви можете уникнути зайвих турбот і мати вигоду, якщо все ретельно сплануєте і не побоїтеся взяти на себе відповідальність. Цього тижня ви відчуєте, що можете вирішити багато складних питань, мобілізуйтеся і не гайте марно часу.

РАК. Якщо у ваших любовних й інтимних стосунках виникли несподівані проблеми, то не треба злитися і ревнувати, це тільки погіршить ваші стосунки і віддалить одне від одного. Можливо, вам доведеться вирішувати фінансові питання і там, де справа торкнеться ваших власних грошей, ви відстоюватимете кожну копійку.

ЛЕВ. У вас вдома можуть статися непередбачувані події, які вас засмутять. Вам може допомогти замовлене за вас слово кимось авторитетним. Питання купівлі-продажу нерухомості цього тижня краще не вирішувати. Будьте особливо терплячі до батьків, щоб уникнути конфліктів.

ДІВА. Для розв'язання глобальних проблем вам потрібно придбати сучасну техніку або засоби пересування, зав'язати можливі контакти і знайомства. Для того, щоб впоратися з великою кількістю інформації, вам доведеться удосконалити свою працю. Можливо, ви зіткнетеся з нерозумінням колег. Допомогу вам можуть надати друзі або однодумці.

ТЕРЕЗИ. Вас може дуже засмутити те, що виконання щоденних службових обов'язків не дасть очікуваного результату. І вам доведеться добре попрацювати, щоб довести, що ви заслужили те, на що розраховуєте. Можливо, ви отримаєте матеріальну винагороду від керівництва. Не час для ризикованих заходів, ви схильні недооцінювати ситуацію, яка може скластися.

СКОРПІОН. Будьте терплячими і стриманими з вашими батьками, незважаючи на несподівані прикрощі або труднощі, які вони можуть вам створити. Бажання відчути свободу від домашніх обов'язків або від сімейних пут може призвести до серйозних конфліктів. Якщо вам необхідна консультація фахівця з цього питання, ви можете її отримати.

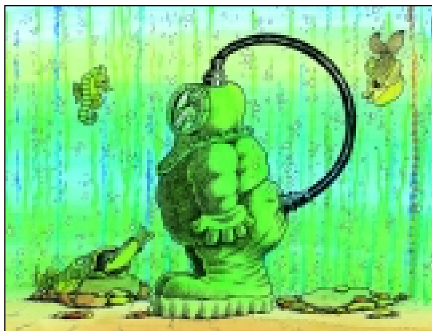
СТРІЛЕЦЬ. Ви можете перебувати в полоні власних помилок. Вам важко розібратися в своїх думках і почуттях. Через недовіру і підозрілість ви помилятиметеся щодо ваших планів. Ви можете проявити слабкість і почати себе жаліти. Не дозволяйте собі поганих думок. Вас може непокоїти хтось з членів вашої сім'ї, хто має труднощі, пов'язані з роботою або здоров'ям.

КОЗЕРІГ. На цьому тижні ви шукатимете шляхи для поліпшення свого фінансового становища, налагоджуватимете корисні зв'язки, плануватимете спільні справи. Але не слід розраховувати на допомогу друзів і покровителів. Нехай вас не засмучують труднощі у досягненні бажаного, цей період застерігає вас від необачних кроків.

ВОДОЛІЙ. Всі ваші думки і розмови торкатимуться професійної сфери, кар'єри. Можуть статися зміни на роботі, але від підписання важливих паперів краще відмовитися. Не сперечайтеся і не з'ясовуйте відносини з начальством і представниками влади. Ваша поведінка і ставлення до своїх обов'язків може стати причиною проблем з ними.

РИБИ. Вам неодмінно варто внести несподівані корективи у свої найближчі плани, зокрема пов'язані з закордоном. Виникне бажання емігрувати або розірвати старі зв'язки. Якщо ви планували поїздку за кордон або тривале відрядження, то краще їх відкласти. Діти або кохана людина вас порадують.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

Хто кому що

Юрій Богуцький, міністр культури і мистецтв України:

— Кожна людина мусить чітко знати: вона за політичну реформу Президента, проти чи... як їй сказали.

Від чергового:

— *Юрію Петровичу, а як сказали вам?!.*

Вагон і маленький возик

Оголошення на вокзалі при відбутті донецького поїзда:

— Шановні пасажири, у кого є пропозиції щодо реформи Президента, звертайтеся у вагон номер 10.

Від чергового:

— *А що, як цих пропозицій нанесуть більше, ніж увійде у вагон?!. Знову доведеться заслухувати начальника транспортного цеху?*

Радіють усі!

Михайло Личагін, заступник міністра економіки РФ:

— Росія залишає за собою право формувати грошові потоки і регулювати законодавство країн, що входять до єдиного економічного простору.

Від чергового:

— *А Україна залишає за собою право тільки радіти, що її президент — голова ради глав держав СНД!*

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО, Олександра МОНАСТИРСЬКОГО, Михайла САЧКА.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

У маю і баба в раю, як не затанцює, то хоч молодість згадає

18 травня — Ярини. З цього дня починали висаджувати капусту. Прийшли Ярини — не прикривай сіни.

19 травня — Іови. Сіяли боби та горох і називали ще «огірковим днем». Уранці роса, а вдень гарна погода — то на добрий їх врожай.

22 травня — Миколи. «В кожнім році два Миколи: на першого Миколи не буває холодно ніколи, а на другого Миколи не буває тепла ніколи».

23 травня — Симона (Семена) Зілоти. Семенове зіло, Миколин батько. Жінки до схід сонця збирають лікарські трави, котрі мають неабияку лікувальну силу.

Прикмети травня

■ Якщо початок травня холодний, то наприкінці буде тепло, і навпаки.

■ Соловей співав усю ніч — перед гожим днем.

■ Зозуля вперше прокувала хмарного ранку — рік буде врожайний, а якщо ясного вечора — на недорід.

■ Кажани ввечері густо літають — завтра буде гарна погода.

■ Веселка віщує зміну погоди: вечірня обіцяє гожу, а ранкова — дощову.

ЧУДЕСА В РЕШЕТІ

Самостійна сокира

Пам'ятаєте, казкові чоботи-скороходи, скатертину-самобранку і сокиру-саморуб? І ось литовський інженер Данас Бабенскас сконструював літаючу сокиру. Дивна штука! Апарат описує кола на цілком пристойній висоті. Ця ідея принесла творцеві успіх на різних фестивалях. Однак поки незрозуміло, як застосовувати незвичайний інструмент на практиці: чи запускати для розваги, чи міркувати над тим, як примусити чудо-прилад ще й дерева рубати самостійно.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Алілуйщина

Золоті голоси Бананового Маразмадору консерваторій не закінчували. Та їм це й ні до чого. Позаяк високе звання «Золотий голос» у цій республіці надають зовсім не за голос, а за підвивання шакалам.

Відомо всім

Правляча партія в Банановому Маразмадорі — партія шакалів. І хоча в Мін'юсті її чомусь досі не зареєстровано, однак кожному школяреві відомо, що саме шакали заправляють всім у цій республіці.

Приголомшливий результат

Розкриття особливо небезпечних злочинів у Банановому Маразмадорі становить 1000 відсотків. У скоєнні будь-якого вбивства тут щиросердно зізнається одночасно щонайменше десяток «убивць».

Може бути

Хоч би куди дивилися керівники Бананового Маразмадору — скрізь бачать позитивні тенденції...

Олександр ПЕРЛЮК.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311087. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»